

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ในเขตกรุงเทพมหานคร

PERCEPTION ON BASIC VALUES OF STUDENTS IN PRIVATE UNIVERSITIES
IN BANGKOK METROPOLITAN AREA.

โดย

สินธะวา คามดิษฐ์

วิศรุต สุวรรณวิเวก

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขต
กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นายสินธะวา คามดิษฐ์ และ นายวิศรุต สุวรรณวิเวก

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ ธันวาคม 2539

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการ
ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ (1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความ
รับผิดชอบ (2) การประหยัดและออม (3) การมีวินัยและเคารพกฎหมาย (4) การปฏิบัติตาม
คุณธรรมของศาสนา และ (5) การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักศึกษ
ามหาวิทยาลัยเอกชน โดยแยกตามเพศ ภูมิลำเนา และเกรดเฉลี่ย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
ได้จากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร 10 สถาบัน จำนวน 1,100 ตัว
อย่าง โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ใช้แบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 896 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 81.45 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ส่วน
สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที
(t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (The analysis of Variance of
one-way classification)

ผลการวิจัยพบว่า

1. โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับที่พอใช้ถึงค่อนข้างดี โดยที่ค่านิยมพื้นฐานด้านการ
ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นักศึกษาเลือกปฏิบัติสูงสุด ส่วนค่านิยมพื้นฐานที่
นักศึกษเลือกปฏิบัติอันดับต่ำสุด คือ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และด้านการมี
ระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

2. นักศึกษาชาย และนักศึกษานหญิงของมหาวิทยาลัยเอกชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานโดยเฉลี่ยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อของด้านต่าง ๆ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบางข้อ และยังพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษานหญิงมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาชาย

3. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานโดยเฉลี่ยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อของด้านต่าง ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบางข้อ และยังพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาในกรุงเทพมหานคร

4. นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานโดยเฉลี่ยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อของด้านต่าง ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบางข้อ และยังพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสูงจะมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานในหลักสูตร ส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักศึกษา และส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาที่มุ่งการปลูกฝังให้มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน สถาบันและองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่เยาวชน รวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้น

considerable difference with statistical significant on certain items. It was also found that majority of female students had more practical perception on the five basic values than the male students.

3 The students from Bangkok and those from other provinces had practical perception on the five basic values averagely not different at the level of 05. But there was considerable difference with statistical significant on certain items of the values. It was also found that the majority of students from other provinces had more practical perception on the basic values than the students from Bangkok

4. The students with different grade point averages had practical perception on the five basic values averagely not different at the level of .05, while there was considerable difference with statistical significant on certain items. It was also found that the majority of students with higher grade point averages seemed to have more practical perception on basic values than the students with lower grade point averages.

The suggestion of this research is that the higher educational institutions should include the subject contents of basic values in the curriculum, encourage the teachers to cultivate basic values to the students as well as promote student's activities with practical basic values, Institutions and organizations outside the universities, both government and private sections, especially the mass media, should play the roles of cultivating basic values to the children. Also, further study should be made on this issue.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทบวงมหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่สนับสนุนให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครทุกสถาบัน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาอ่านและประเมินผลงานวิจัย คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ มีกุล จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวิทย์ กุลโรจน์ภัทร จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สำหรับบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยที่ไม่ได้กล่าวนาม ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สินธวา คามดิษฐ์

วิศรุต สุวรรณวิเวก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก ๑ - ๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค ๑ - ๑
กิตติกรรมประกาศ.....	จ ๑ - ๑
สารบัญ.....	ฉ ๑ - ๑
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1 1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3 1
สมมติฐานของการวิจัย.....	3 2
ขอบเขตของการวิจัย.....	4 2
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5 2
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5 2
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7 1
2 บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	8 ๑ - ๑
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35 ๑ - 1
ประชากรและตัวอย่าง.....	35 21 - 2
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37 21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41 25
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77 52
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	99 27
ภาคผนวก.....	104 7

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและตัวอย่างจำแนกตามสถาบัน..... 36
2	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงใน มหาวิทยาลัยเอกชน..... 46
3	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ระหว่างนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน..... 47
4	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้าน การประหยัดและออมระหว่างนักศึกษาชายและหญิงใน มหาวิทยาลัยเอกชน..... 48
5	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้าน การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายระหว่างนักศึกษาชาย และหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน..... 49
6	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้าน การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ระหว่างนักศึกษาชายและ หญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน..... 50
7	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้าน การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ระหว่างนักศึกษาชายและหญิง ในมหาวิทยาลัยเอกชน..... 51
8	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาใน เขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด..... 55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด..... 56
10	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด..... 57
11	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด..... 58
12	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด..... 59
13	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด..... 60
14	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน..... 63
15	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน..... 64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23	เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน..... 72
24	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ ข้อ 6 เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ..... 74
25	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ ข้อ 9 สอดส่อง ป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ.....75
26	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อ 5 สอดส่อง ป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์.....76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ค่านิยม (Value) ของเยาวชนในสังคมไทย นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลไปสู่การพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะว่าค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดทัศนคติ พฤติกรรมของเยาวชนในสังคมไทย (อมรา พงศาพิชญ์ 2537 : 96) หากเยาวชนมีทัศนคติ และพฤติกรรมที่ดีงามหรือไม่เหมาะสม ย่อมหมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เยาวชนต้องเป็นเช่นนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมข่าวสารที่โลกไร้พรมแดน เยาวชนในสังคมไทยจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบตนเอง ทั้งด้านดี และไม่ดี ซึ่งจะมีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตในระยะยาว หรือเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

เยาวชน หรือนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีจำนวนมากทั้งสถาบันของรัฐและเอกชน ซึ่งจะเห็นว่า อิทธิพลของค่านิยมทางการศึกษา ได้กำหนดทัศนคติ และพฤติกรรมของเยาวชนในสังคมไทยให้มุ่งไปสู่วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ในส่วนนี้อาจมีอิทธิพลไปถึงแนวคิดของสังคมไทยตั้งแต่อดีตที่มีต่อการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตหรือพัฒนากำลังคน (Manpower) เพื่อให้ออกมาพัฒนาประเทศ จึงทำให้บทบาทด้านการพัฒนาความเป็นมนุษย์ (Manhood) ของสถาบันอุดมศึกษาถูกละเลย (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 11) แสดงให้เห็นว่า แม้อุดมศึกษาไทยจะรับใช้สังคมมานาน และหลายสถาบันมีปณิธานที่จะผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะบริบูรณ์ด้วยคุณวุฒิ และคุณธรรม ก็ตาม แต่เวลาปฏิบัติก็มักจะประสบปัญหาในการเสริมสร้างค่านิยมในด้านคุณธรรมของบัณฑิต ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าความรู้ความสามารถในทางวิชาการ

เมื่อพิจารณาถึงสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน นับว่ามีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างคุณธรรม หรือค่านิยมที่ดีงาม วัฒนธรรมต่างชาติได้ไหลบ่าเข้ามามาก โดยเฉพาะในยุคของสังคมข่าวสารกว้างไกล หรือในกระแสโลกาภิวัตน์ที่เยาวชนในสังคมไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือ การเลือกหรือแยกแยะว่า อะไรเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในวิถีชีวิตของเยาวชนในสังคมไทย สภาพดังกล่าวได้

ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งในเรื่องนี้ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี (2526 : 26) ได้กล่าวว่าปัญหานานาประการที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นความทุกข์ของชาติก็ได้ ปัญหาเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาทางเพศ ปัญหาทางศาสนา และมโนธรรม สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ความยากจนคั่นแค้นกับความฟุ่มเฟือย ความแออัดยัดเยียด การฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาการศึกษา อุบัติเหตุ ความขัดแย้งทางการเมือง และอุดมการณ์ โรคจิต โรคประสาท ปัญหาประชากรเพิ่ม การทำลายสิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ ค่าครองชีพสูงขึ้น ปัญหาอาชญากรรม และปัญหา ยาเสพติด เป็นต้น สภาพปัญหาดังกล่าว สมควรได้รับการพิจารณาทบทวนหาทางออกด้วยการ ปลุกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่าให้มีทัศนคติ และพฤติกรรม หรือค่านิยมอันดีงาม และถูกต้อง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน หรือนิสิตนักศึกษาในอุดมศึกษาที่จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ และกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศควรจะได้รับปลูกฝังและชี้นำในสิ่งที่ถูกต้องต่อไป

ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรจะได้มีการทบทวนบทบาทในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับนักศึกษา โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแนวคิด และบุคลิกภาพที่กว้าง ไม่แคบเฉพาะในสาขาวิชาชีพของตนเอง มีความรับผิดชอบ เสริมสร้างคุณธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในด้านคุณธรรมของศาสนา เพื่อส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน, 2522 : 29) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาควรจะได้แสวงหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้นักศึกษาในสถาบันเกิดการรับรู้ และยอมรับที่จะนำค่านิยมที่ดีงามไปประพฤติปฏิบัติ แต่ก่อนที่จะมีการปลูกฝังค่านิยมให้นักศึกษานั้น มีความจำเป็นที่จะมีการสำรวจพฤติกรรม การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมในสังคมไทยว่านักศึกษามีการรับรู้ และปฏิบัติตามมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาดำเนินการได้

จากสภาพดังกล่าว สังคมไทยเริ่มต้นตัวในอันที่จะปลูกฝังและธำรงค้ำให้คนไทยตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ จึงมีการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดค่านิยมสำหรับสังคมไทย และในระยะต่อมา คือ มี พ.ศ. 2525 รัฐบาลได้ประกาศเชิญชวนให้ชาวไทยทุกคนร่วมใจกันปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ (1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ (2) การประหยัดและออม (3) การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย (4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และ (5) การมีความรักชาติ

ศาสน์ กษัตริย์ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ)

สำหรับกรณีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น จะเห็นว่ามีจำนวนนักศึกษาโดยรวมมากกว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในระบบจำกัดรับ น่าจะทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการปลูกฝังค่านิยมให้แก่นักศึกษาและเยาวชนไทยทั่วไปในอนาคต และจะทำให้ทุกฝ่ายในสังคมไทยเห็นความสำคัญของค่านิยมว่ามีบทบาทและมีส่วนต่อการพัฒนา "คน" ก่อนที่คนจะไปพัฒนาสังคมส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้
 - 2.1 ระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง
 - 2.2 ระหว่างนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด
 - 2.3 ระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาชายแตกต่างกับนักศึกษาหญิง

2. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาที่มี ภูมิสำเนาใน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิสำเนาต่างจังหวัด

3. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย ต่างกันจะมีการรับรู้แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 10 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ (ตามแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ภูมิสำเนา

3.1.2.1 กรุงเทพมหานคร

3.1.2.2 ต่างจังหวัด

3.1.3 เกรดเฉลี่ย

3.1.3.1 ต่ำกว่า 2.00

3.1.3.2 2.00 - 2.49

3.1.3.3 2.50 - 2.99

3.1.3.4 3.00 - 3.49

3.1.3.5 3.50 - 4.00

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ (ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) คือ

3.2.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

3.2.2 การประหยัดและออม

3.2.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

3.2.4 การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

3.2.5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อดกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยเชื่อว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมดได้ตอบแบบสำรวจด้วยความจริงใจ เพราะที่ไม่มีผลได้ผลเสียต่อนักศึกษาแต่อย่างใด นอกจากนี้ในการแจกแบบสำรวจครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นอย่างดี

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากตัวแปรเกินอื่น ๆ เช่น สภาพแวดล้อม และตัวแบบ (Model) ที่นักศึกษพบเห็น ภาวะทางเศรษฐกิจ และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นต้น ที่อาจมีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การรับรู้ หมายถึง การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนยอมรับว่า ตนเองเคยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ และตั้งใจจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ ถ้ามีโอกาส

ค่านิยมพื้นฐาน หมายถึง ค่านิยมขั้นเริ่มต้นสำหรับปูพื้นสำหรับประชาชนชาวไทยทั่วไปก่อนค่านิยมอื่น ๆ (ตามประกาศ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อปี 2525) ซึ่งประกอบด้วย 5 ประการ คือ

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

มหาวิทยาลัยเอกชน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะและสาขาวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2537 และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมให้แก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปให้ถูกต้องและเหมาะสม
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาเยาวชน ในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสม
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นค่านิยมในสังคมไทยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอวรรณคดีที่เกี่ยวข้องได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม ความหมายของค่านิยม ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม

ในการศึกษาเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมได้เริ่มมาจากนักปรัชญาตั้งแต่สมัยกรีก เมื่อสองพันปีกว่ามาแล้ว ซึ่งอธิบายถึงเรื่องความสมบูรณ์แบบ (Perfection) ความเป็นเลิศ [Excellence) อุดมคติ (Ideal) เป้าหมายสูงสุด (Ultimate goal) ความดี (the Good) ความสุข (Happiness) ซึ่งล้วนแต่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทั้งสิ้น สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในฐานะเป็นทฤษฎีโดยทั่วไป (General Value theory) เพิ่งเริ่มขึ้นในครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 คือ เมื่อปี ค.ศ. 1895 โดย แมคเคนซี (Mackenzie) ได้ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม (Value) โดยตรงเป็นครั้งแรก โดยได้สรุปถึงผลงานของนักปราชญ์ชาวออสเตรเลียที่ได้อธิบายเน้นลักษณะของค่านิยมในแง่ของความปรารถนาหรือความพึงปรารถนาไว้ (Desired and desirable) และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ค่านิยมมิใช่แต่ลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลเท่านั้น หากยังประกอบด้วยการใช้ความคิดไตร่ตรอง (Reflection) การใช้เหตุผล (Rationality) การประเมิน (Evaluation) และการตัดสิน (Justment) เข้ามาจัดมาตรฐานเปรียบเทียบ (Standard of comparison) ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ด้วย นอกจากนั้น ยังได้เน้นลักษณะค่านิยมที่มีองค์ประกอบของจุดหมาย [End) ซึ่งทำได้แตกต่างจากลักษณะของความดี หรือสิ่งที่ดีตามที่อธิบายและใช้กันอยู่ทั่วไป ในระยะต่อมา ออร์มอนด์ (Ormond) ซึ่งเน้นลักษณะค่านิยมในแง่ที่เป็นความเชื่อ (Belief) มากกว่าที่จะเป็นความคิดหรือความรู้ความเข้าใจอย่างธรรมดา ส่วน G. Santayana ได้เพิ่มการอธิบายเกี่ยวกับความเป็นเป้าหมาย (Goal) อุดมคติ (Ideal) และความสามารถก่อให้เกิดความสุขหรือการสนองความพึงพอใจต่อความต้องการพื้นฐานทางธรรมชาติของมนุษย์ได้ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2523 : 7 - 8)

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1909 เป็นต้นมา เป็นช่วงระยะสำคัญของความก้าวหน้าในการสร้างทฤษฎีค่านิยม โดยเฉพาะผลงานของดิวอี้ (Dewey) ซึ่งได้อธิบายให้สำคัญของ

โรคิช ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะยั่งยืนยงถาวร ซึ่งเป็นแนวทางในการประพฤติ (mode of conduct) หรือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต (end-state of existence) เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

โรคิช ได้จำแนกค่านิยมของมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. ค่านิยมที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เรียกว่า "ค่านิยมวิธีปฏิบัติ" (Instrumental Values) ได้แก่

1. ทะเยอทะยาน (ambitious)
2. ใจกว้าง (broad - minded)
3. สามารถ (capable)
4. สนุกสนานร่าเริง (cheerful)
5. สะอาด (clean)
6. กล้า (courageous)
7. ให้อภัย (forgiving)
8. เชื้อเพื่อ (helping)
9. ซื่อสัตย์ (honest)
10. สร้างสรรค์ (imaginative)
11. อิสระเสรี (independent)
12. มีสติปัญญา (intellectual)
13. มีเหตุผล (logical)
14. เป็นที่นิยม (loving)
15. เชื่อฟัง (obedient)
16. สุภาพ (polite)
17. รับผิดชอบ (responsible)
18. ควบคุมตนเองได้ (self-controlled)

ข. ค่านิยมที่เป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิตเรียกว่า "ค่านิยมจุดหมายปลายทาง" (Terminal Values) ได้แก่

1. ชีวิตที่สะดวกสบาย (a comfortable life)
2. ชีวิตที่ตื่นเต้น (an exciting life)
3. ความรู้สึกว่าประสบความสำเร็จ (a sense of accomplishment)
4. โลกที่มีสันติสุข (a world of peace)
5. โลกแห่งความงาม (a world of beauty)
6. ความเสมอภาค (equality)
7. ความมั่นคงของครอบครัว (family security)
8. ความรักอิสระเสรี (freedom)
9. ความสุข (happiness)
10. ความรู้สึกกลมเกลียว (inner harmony)
11. มีความรัก (mature love)
12. ความมั่นคงของชาติ (national security)
13. ความสงบสุขทางใจ (pleasure)
14. การช่วยเหลือผู้อื่น (salvation)
15. ความภาคภูมิใจในตนเอง (self-respect)
16. การได้รับความยกย่องในสังคม (social recognition)
17. การมีมิตรที่ดี (true friendship)
18. ความเป็นผู้รู้ (wisdom)

ความแตกต่างระหว่างค่านิยมทั้ง 2 ชนิด อยู่ที่กลุ่มหนึ่งเป็น "วิถีทาง (means) และอีกกลุ่มหนึ่งเป็น "จุดหมายปลายทาง" (ends) ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal values) มีศูนย์รวมอยู่ที่ตัวบุคคล (self-centered) และมีศูนย์รวมอยู่ที่สังคม (society-centered) อีกศูนย์หนึ่ง ดังตัวอย่างเช่น "ความสงบสุขทางใจ" เป็นค่านิยมที่มีศูนย์รวมอยู่ในตัวบุคคล ส่วน "สันติสุขในโลก" หรือ "การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์" เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่สังคม

สำหรับค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) จำแนกออกเป็น 2 จุดรวมเช่นกัน คือ ศูนย์รวมหนึ่งอยู่ที่ด้านจริยธรรม (Moral Values) และอีกศูนย์หนึ่งเป็นด้านความสามารถ (Competence Values) ค่านิยมที่เป็นจริยธรรม หมายถึง ค่านิยมจำพวกวิถีปฏิบัติที่มีจุดรวมอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งหากค่านิยมเหล่านี้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะรู้สึกสำนึกผิด และไม่สบายใจด้วยเรื่องมโนธรรม (Conscience) ภายในใจว่าได้ทำผิด ส่วนค่านิยมที่เป็นความสามารถของบุคคลนั้นมีจุดรวมอยู่ที่ตัวเอง และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเป็นหรือไม่มีจริยธรรม การละเมิดค่านิยมประเภทนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกอับอายที่ตนเองขาดความสามารถเป็นการส่วนตัว

โรคิช ได้สร้างกรอบทฤษฎีจากฐานอคติ (assumption) เกี่ยวกับธรรมชาติของค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนของ "ค่านิยม" ที่แต่ละคนมีนั้นจะมีอยู่ไม่มากนัก และอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของ "ค่านิยม" จะแสดงออกทางระดับ (Degree)
3. ค่านิยมต่าง ๆ สามารถจะนำมาจัดรวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้ (Values System)
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถจะสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม สังคม และสถาบันสังคมต่าง ๆ ไปจนถึงบุคลิกภาพได้ สิ่งเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นบ่อเกิดของค่านิยม
5. ผลที่ตามมาก็คือ ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกทางทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์เกือบจะทุกรูปแบบ

ตามแนวทฤษฎีค่านิยมของโรคิช แสดงให้เห็นว่าค่านิยมของมนุษย์มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นวิถีปฏิบัติ และลักษณะที่เป็นจุดหมายปลายทาง เมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดตามทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์แล้ว อาจถือได้ว่าค่านิยมจุดหมายปลายทางเป็นค่านิยมทางสังคม ซึ่งมีศูนย์รวมอยู่ที่สังคม เช่น ค่านิยมการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และค่านิยมสันติสุขในโลก เป็นต้น

ทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์ (Spranger)

อี สแปรงเกอร์ (E. spranger) นักปรัชญาชาวเยอรมันได้อธิบายจำแนกลักษณะค่านิยมที่สำคัญของมนุษย์ว่ามี 6 ประเภท โดยที่คนส่วนมากจะมีค่านิยมเหล่านี้หนึ่งหรือสองประเภทที่เด่นชัดเจนนกว่าประเภทอื่น ๆ

ก. ค่านิยมทางทฤษฎีหรือวิชาการ (Theoretical Value) ได้แก่ ความนิยมศึกษาหาความรู้ ความจริง เหตุผล และการรวบรวมจัดระบบความรู้

ข. ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลแสวงหาประโยชน์ ทรัพย์สิน และความมั่งคั่ง

ค. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Value) เกี่ยวข้องกับความชื่นชม พึงพอใจในความงาม รูปแบบและความเหมาะสมกลมกลืนในลักษณะต่าง ๆ

ง. ค่านิยมทางสังคม (social Value) ได้แก่ ความรักเพื่อนมนุษย์ ความต้องการช่วยเหลือ ทำประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์

จ. ค่านิยมทางการเมือง (Political Value) คือ ความนิยม อำนาจ อิทธิพล และชื่อเสียง

ฉ. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Value) ได้แก่ ความเชื่อ และความยึดถือในศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือจุดหมายอันสูงสุดในจักรวาล (ultimate goal)

ทฤษฎีค่านิยมของดิวอี้ (Dewey) โรคิช (Rokeach) และสแปรงเกอร์ (Spranger) ดังกล่าวข้างต้น นับว่ามีส่วนสำคัญต่อการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในสังคมไทยในระยะต่อมาของนักวิชาการในประเทศไทย เช่น สุนทรี โคมิน (2522) ที่ใช้ทฤษฎีและวิธีการของโรคิช

มาประยุกต์ในการค้นหารวบรวมและวัดประเภทค่านิยมของคนไทยเป็นค่านิยมปลายทาง และค่านิยมวิถีปฏิบัติ ซึ่งได้พัฒนามาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ และวัดค่านิยมของคนไทย นอกจากนี้ยังมี ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2531) ซึ่งได้วิจัยเรื่องค่านิยม และความคาดหวังของเยาวชนไทย ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529) ซึ่งวิจัยเรื่องการศึกษาคุณสมบัตินิของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย และโสภา ทูพิชัยกุล (2531) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรม ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมของครอบครัวไทยที่มีผลต่อการเลี้ยงดูบุตร : ศึกษาในกรณีในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ความหมายของค่านิยม

คำว่า ค่านิยม (Value) ในพจนานุกรมทางสังคมศาสตร์ (Dictionary of the Social Science, 1965) ให้คำจำกัดความของค่านิยมไว้ว่า "ค่านิยมเป็นความเชื่อ ความคิดที่ตนสนใจ และยึดถือเป็นมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติ" ความหมายดังกล่าวให้นักวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายที่สอดคล้องและแตกต่างกันไปตามความรู้และประสบการณ์ของนักวิชาการแต่ละคน ซึ่งจะได้นำเสนอดังต่อไปนี้

im สวัสดิพานิชย์ (2518 : 46) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่นที่คนในสังคมใดสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับปฏิบัติตาม และวางแผนไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักมีการเปลี่ยนไปตามกาลสมัย และความคิดเห็นของคนในสังคม

สาโรช บัวศรี (2527 : 23) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สภาพ (หรือการกระทำ) บางประการที่เราเชื่อ (หรือนิยามนั่นเอง) ว่า ควรยึดถือหรือยึดมั่น เพื่อจะได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของสังคมหรือตัวเราเอง

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2520 : 31) กล่าวว่า ค่านิยมมาจากความหมายที่อยู่ในภาษาอังกฤษว่า "Value" มีความหมายหลายอย่าง ได้แก่ ความรู้สึกยกย่อง หรือรังเกียจ หรืออาจ หรือใคร่หวาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความคิดหรือความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด คือ ค่านิยมของผู้คิด และผู้รู้สึก

พนัส หันนาคินทร์ (2521 : 9) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความโน้มเอียง หรือแนวทางที่คนจะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ที่ตัวเองได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตน หรือสังคมยอมรับนับถือและปฏิบัติตามแนวความคิดนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน (2515 : 31 - 32) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง "สิ่ง" ที่คนสนใจปรารถนาจะได้และอยากจะเป็น เป็นสิ่งที่บังคับให้ต้องปฏิบัติ อีกนัยหนึ่ง ค่านิยมเป็นสิ่งที่คน "บูชา" ยกย่องมีความสุขที่ได้เห็น ได้ฟัง และได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิธีการจัดรูปแบบความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบที่นับความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของตนในสังคม

อำนาจ ทะพิงแก (2513 : 1-3) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง และมีบุคลิกภาพเป็นของตัวเอง ค่านิยมเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อนที่บุคคลสร้างขึ้นมาจากค่านิยมของคนเรามีหลายประเภท เช่น ค่านิยมทางการเงิน การศึกษา การเมือง ความซื่อสัตย์ ค่านิยมย่อย ๆ องค์ประกอบเหล่านี้ จะประกอบกันเป็นระบบค่านิยม (Value System) ของบุคคลที่มีลักษณะถาวร ทศนคติ ความรู้สึก และความต้องการของคนมีรากฐานมาจากระบบค่านิยมซึ่งมีลักษณะถาวร เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น ค่านิยมบางอย่างเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยการเรียนรู้หรือความประทับใจ สภาพวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ที่มีการกระทบกระเทือน หรือเปลี่ยนแปลงขึ้นในวัฒนธรรมนั้น ก็อาจจะมีผลมาถึงระบบค่านิยม ซึ่งอาจทำให้เปลี่ยนแปลงได้ อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมของบุคคลมีความสัมพันธ์และสำคัญต่อการดำรงชีวิต การกระทำ และความคิดของบุคคลนั้น 7

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 1-2) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าสิ่งใดมีค่า มีความสำคัญและเป็นที่พึงปรารถนาของเขาในขณะที่สิ่งอื่นไม่มีค่า ไม่มีความสำคัญและไม่เป็นที่ต้องการในลักษณะดังกล่าว ค่านิยมจึงทำหน้าที่เป็นมาตรฐาน (Standard) ในการรับรู้ การประเมิน การเลือก และตัดสินใจของบุคคลว่าอะไรดี-ไม่ดี มีค่า - ไม่มีค่า สำคัญ - ไม่สำคัญ ถูก - ผิด ควรทำ - ไม่ควรทำ นอกจากนี้ค่านิยมยังทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจผลักดันให้บุคคลมุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการ เช่น มีค่านิยมสูงต่อความสำเร็จ (Achievement) หรือต่ออำนาจ (Power) หรือต่อการได้สัมพันธ์ (Affiliation) ทำให้เขามีความต้องการและแรงจูงใจที่จะแสดงความสนใจ ความตั้งใจ และ

การกระทำที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายของสิ่งที่เขานิยม หรืออาจกล่าวโดยสรุปว่า ค่านิยมเป็นตัวแปรจากตัวบุคคล (Personal variable) ที่มีอิทธิพลผลักดันให้เกิดพฤติกรรมประเภทอื่น ๆ ซึ่งมุ่งไปสู่การกระทำเพื่อให้ได้สิ่งที่นิยมนั้นมา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 1161) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลยอมรับว่าสำคัญมาก ซึ่งแตกต่างกันไปตามกลุ่มบุคคลและวัฒนธรรม เช่น การมีการศึกษาสูง และความกตัญญูต่อบิดามารดาและครูอาจารย์นั้น ในบางสังคมและวัฒนธรรมเห็นว่าสองสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก แต่ในคนบางกลุ่มกลับเห็นว่าการศึกษาสูง 7 เป็นสิ่งที่ไม่สำคัญ ไม่จำเป็น ส่วนความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณเป็นสิ่งที่สำคัญอันดับต่ำ ๆ เพราะยังมีสิ่งอื่นที่สำคัญกว่าความกตัญญูอีกมาก เช่น ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และความเสียสละ เป็นต้น

อานนท์ อาภาภิรม (2525 : 20 -22) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งสำคัญขั้นมูลฐานที่ทำให้บุคคลตัดสินใจว่าจะปฏิบัติอย่างไร หรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไร พฤติกรรมหรือการแสดงออกต่าง ๆ ย่อมขึ้นกับลักษณะค่านิยมที่บุคคลมีอยู่ ค่านิยมเป็นเรื่องของความคิดในสิ่งที่จะเป็น ซึ่งคนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกัน ค่านิยมบางประการ เช่น เสรีภาพส่วนบุคคลมีผลตามกฎหมายด้วย ค่านิยมสร้างแกนของวัฒนธรรมถือเป็นคุณลักษณะขั้นมูลฐานของวัฒนธรรม เช่น ค่านิยมที่สำคัญของสังคมไทย ได้แก่ ความมั่นคง อำนาจ ความสนุกสนาน ความหรูหรา ความเป็นไทในตัวเอง เป็นต้น

สมพร เทพสิทธา (2525 : 1-2) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึก ความคิดว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นที่ต้องการ ปรารถนา ควรมี ควรทำ และค่านิยมอาจแบ่งเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ หรือค่านิยมทางบวก และค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์หรือค่านิยมทางลบ

สุนทร โคมิน และ สนิท สมัครงการ (อ้างถึงใน วีระ บำรุงรักษา 2529 : 76) กล่าวว่า ค่านิยม คือ ความเชื่อ (Prescriptive belief) อย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะถาวรที่เชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่าง หรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตัวหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่า หน้าที่ของค่านิยมมีดังนี้ คือ (1) ทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ (Criteria) หรือมาตรฐาน (2) เป็นพยานการระลึก (perceived general plan) และ (3) เป็นตัวบ่งชี้ถึงความต้องการ และแรงจูงใจของมนุษย์

ไพบลีย์ ช่างเรียน (2519 : 13) กล่าวว่า ค่านิยมของสังคม (Social Values) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการหรือสนใจ ก่อให้เกิดความปรารถนาในสิ่งหนึ่งสิ่งใด มีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งส่งผลให้บุคคลต้องกระทำสิ่งนั้น ซึ่งเมื่อกระทำสิ่งนั้นแล้วอาจทำให้ตนเองมีความสุข และสังคมนิยมยกย่องบูชา เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ถ้าไม่ทำอย่างนั้นแล้ว อาจมองในแง่ผิดทำนองคลองธรรม หรือค่านิยมของสังคม ซึ่งเป็นวิธีการจัดรูปพฤติกรรมของมนุษย์ที่ฝังแน่นอยู่ และเป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

วිරะ บำรุงรักษ์ (2529 : 76) กล่าวว่า ประสบการณ์ใด ๆ ในชีวิตของบุคคลหรือสังคมที่เคยมีส่วนช่วยเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตของมนุษย์ หรือช่วยเชื่อมโยงวิถีทางและเป้าหมายแห่งชีวิตย่อมเกี่ยวข้องกับค่านิยมทั้งสิ้น ค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลยึดถือว่าเป็นสิ่งที่ดี สิ่งงาม สิ่งที่ต้องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง 2-3 อย่าง รวมกันก็ได้ สิ่งเหล่านี้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะถือเป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการตัดสินใจเลือกในการดำเนินชีวิตหรืออาจจะกล่าวง่าย ๆ ว่า เกณฑ์ใด ๆ ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลยอมรับเพื่อใช้ในการเพิ่มคุณภาพชีวิต หรือใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายปลายทาง เป็นเรื่องค่านิยมทั้งสิ้น

สำหรับความหมายของค่านิยมตามความคิดเห็นของนักปรัชญาและนักวิชาการต่างประเทศ มีดังนี้

ฮาร์ดิง (Harding 1953 : 61) กล่าวว่า ค่านิยมตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง ความต้องการ และความชอบไม่ชอบ มีการพัฒนาเป็นระบบ และมีระดับแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล ค่านิยมสามารถแสดงออกโดยความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ยั้ง และแมค (Yong and Mac อ้างถึง ใน วირะ บำรุงรักษ์ 2529 : 76) กล่าวว่า ค่านิยมคือ ความคิด (ideas) ในเรื่องสิ่งที่ดีควรจะเป็น (what ought) เช่น การที่เราปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปนั้น ก็มักพิจารณาหาคำตอบให้กับตนเองว่า การกระทำดังกล่าวนั้นสมควรหรือไม่ และมีใครบ้างที่เขาปฏิบัติอย่างนั้น

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg 1957 : 214) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลทั่วไปสนใจ เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการ เป็นสิ่งที่บุคคลรู้สึกเหมือนเป็นหน้าที่ เป็นสิ่งที่พอใจหรือบูชา

ไคลด์ คลัคฮอร์น (Clyde Kluckhohn อ้างถึงใน วีระ บำรุงรักษา 2529 :76) กล่าวว่า ค่านิยมคือ ความคิด ประารถนาจะได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลในสังคม ค่านิยมเป็นมาตรฐานในการตัดสินใจว่าบุคคลควรจะทำอะไร และต้องการอะไร ค่านิยมเป็นสิ่งที่ทำให้เราทราบถึงเป้าหมายต่าง ๆ ที่บุคคลในสังคมแสวงหา ทำให้เราทราบถึงระบบความเชื่อถือ ตลอดจนสิ่งอันเป็นความชื่นชอบของกลุ่มในสังคมนั้น

วอลเตอร์ และสก็อต (Walter and Scott 1962 :158) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง มโนทัศน์ที่เป็นพื้นฐานในการเลือกของบุคคล ซึ่งแสดงออกเมื่อบุคคลมีความเชื่อในสิ่งที่คิดว่าถูกหรือผิด สำคัญหรือไม่สำคัญ ฉลาดหรือโง่ ³ หรือเลว สวยหรือน่าเกลียด จริงหรือปลอม พื้นฐานแห่งการเลือกนี้อาจจะแสดงออกมาโดยสติสัมปชัญญะ หรือจากจิตใต้สำนึกก็ได้

เดวิด เครทซ์ และคณะ (David Kretch and others. 1962 : 13 - 14) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อเกี่ยวกับว่าสิ่งใดที่พึงปรารถนา หรือสิ่งใดที่ไม่พึงปรารถนา ค่านิยมจะสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคม และเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมยึดถือร่วมกันอย่างกว้างขวาง บุคคลโดยยอมรับค่านิยมใดเป็นของตน ค่านิยมนั้นก็จะเป็นเป้าหมายในชีวิตของบุคคลนั้น

การ์ฟอर्थ (Garforth 1965 : 189 - 197) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึง เครื่องบ่งชี้ให้เห็นคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เราเลือก หรือชอบมากกว่าสิ่งอื่น ค่านิยม จึงเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่าแก่การเลือก เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ เงิน รถยนต์ และหนังสือ ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม ได้แก่ ความสุภาพ ความเมตตากรุณา ความจงรักภักดี ค่านิยมเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา ได้แก่ ความอดกลั้น และการทำให้บริสุทธิ์ผ่องใส นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่เกี่ยวกับสิ่งอื่น ๆ อีกมาก

มิลตัน โรคิช (Milton Rokeach 1968 : 5) กล่าวว่า ค่านิยม เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะยืนยงถาวร ซึ่งเป็นแนวทางของความประพฤติ (mode of conduct) หรือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต (end - state of Existence) เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติ หรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

จากการให้คำจำกัดความ หรือความหมายของค่านิยม (Value) ของนักปรัชญา และนักวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ค่านิยม มีความหมายได้ทั้งแคบและกว้างขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และประสบการณ์ของผู้ให้ความหมาย ซึ่งพอสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงามและเหมาะสมกับตนเองหรือกลุ่มของตน แล้วนำเอาสิ่งที่เห็นว่างามและเหมาะสมดังกล่าวมาประพฤติและปฏิบัติ หรือนำมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ค่านิยมของบุคคลและกลุ่มบุคคล อาจถูกประเมินจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นว่าเป็นค่านิยมที่ดี หรือค่านิยมที่พึงประสงค์ และค่านิยมที่ไม่ดี หรือค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ การประเมินดังกล่าวขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมเป็นตัวกำหนดค่านิยมที่ดี เมื่อสภาวะแวดล้อมแตกต่างกัน อาจแปรเปลี่ยนเป็นค่านิยมที่ไม่ดีก็ได้ และในทางตรงกันข้ามค่านิยมที่ไม่ดีอาจจะแปรเปลี่ยนเป็นดีในสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกันก็ได้ กล่าวโดยสรุป ค่านิยมเป็นความเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

การกำหนดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เป็นผลมาจากการดำเนินงานของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มุ่งแสวงหาแนวทางให้ประชาชนในชาติดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จึงได้ประกาศเชิญชวนให้ทุกคนร่วมกันเสริมสร้าง ปลุกฝังและปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) ดังต่อไปนี้

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัด และออม
3. การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ดังกล่าวเป็นนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนหนึ่งของประชาชน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้นำมากำหนดกรอบเพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการให้เป็นรูปธรรม ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงมีประกาศเรื่องแนวทางการปฏิบัติ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2525 ดังต่อไปนี้ (วีระ บำรุงรักษา 2529 : 122-124)

① การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

1.1 ศึกษาหาความรู้เป็นเนืองนิจ

① 1.2 ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญ

① 1.3 ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

1.4 มีความเข้มแข็งอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง

1.5 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.6 คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้

1.7 ขวนขวายประกอบอาชีพสุจริตโดยไม่เลือกงาน

① 1.8 รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ต่อหน้าที่และการกระทำ

① 1.9 ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อยไม่คั่งค้าง

② การประหยัดและออม

2.1 ความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย

② 2.2 มีความพอดีในการบริโภค และเว้นการฟุ้งส้างที่เกินความสามารถ

② 2.3 ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

② 2.4 คำนึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้จ่ายที่จำเป็น

② 2.5 ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย หรือตระหนี่ถี่เหนียวเกินไป

② 2.6 จัดงาน และพิธีต่าง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

4) การปฏิบัติตนของเยาวชนและประชาชน

4.1) ส่วนการเฝ้าระวังและป้องกัน

4.6) เว้นสิ่งเสพติด มีสติสัมปชัญญะ

4.7) มีความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว

4.8) มีความอดทน อดกลั้น

4.9) มีความกตัญญูกตเวที

4.10) มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

4.11) ละชั่วประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส

4.12) เชื้อกฏแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

5.1) สถาบันชาติ

5.1.1) ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ

5.1.2) สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ

5.1.3) ป้องกันและรักษามลประโยชน์ของชาติ

5.1.4) ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทยและนิยมไทย

5.1.5) สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ

5.1.6) เสียสละประโยชน์ส่วนตนและแม้ชีวิตเพื่อประเทศชาติ

5.1.7) ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการรับราชการทหาร ประกอบอาชีพสุจริต และเสียสละภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ

5.1.8) ยกย่องให้เกียรติ ผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ

5.1.9) ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า "การรักษาวินัยธรรม คือการรักษาชาติ"

5.2 สถาบันศาสนา

5.2.1 ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง

5.2.2 ปลุกความเชื่อ ความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา

5.2.3 ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน

5.2.4 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันศาสนา

5.2.5 ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา

5.2.6 ไม่ทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา

5.2.7 เผยแพร่ความรู้และการปฏิบัติตามหลักศาสนา

5.2.8 เคารพเทิดทูนศาสนา และไม่กระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่นเหยียด

หยาม

5.2.9 สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

5.3 สถาบันพระมหากษัตริย์

5.3.1 ศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหา

กษัตริย์

5.3.2 รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น

ประมุข

5.3.3 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์

5.3.4 แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราช

กรณียกิจ

5.3.5 ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

25

จากแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่งมีจำนวน 62 ข้อ ถือได้ว่าเป็นทิศทางในการพัฒนาค่านิยมพื้นฐานสำหรับคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต หากได้รับการพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมดังกล่าว จะทำให้คุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวมดีขึ้นอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามได้มีผู้นำกรอบความคิดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ มาศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการรับรู้หรือศักยภาพในการปฏิบัติตามแนวทางค่านิยมทั้ง 25 ข้อ²⁵ ในระยะต่อมา ได้แก่ อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม (2526) และบุญยศศักดิ์ แววกักดี (2527) ซึ่งใช้ตัวอย่างจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยนี้จะนำไปสู่การปลูกฝังค่านิยมที่พึงปรารถนา ได้แก่ นิสิตนักศึกษา ในสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม

การวิจัยในประเทศไทย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมของคนไทยเรื่องแรกที่สุด เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2501 โดย E.A. Schuler และ Vibul Thamavit เรื่อง "A Study of opinions, attitudes and Values held by a random sample of students in colleges and universities Thailand. 1958" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจภาวะค่านิยมของนิสิตนักศึกษาไทยในแง่ของความมุ่งหวัง ความคิด และการประเมินตนเอง สังคมและความสัมพันธ์กับโลกภายนอก กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาจำนวน 292 คน จาก 6 มหาวิทยาลัย และ 3 วิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร วิจัยใช้การสัมภาษณ์ตามแบบฟอร์ม (Structured interview) จากข้อมูลแสดงว่าในด้านของความมุ่งหวังในชีวิต กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดต่อความสำเร็จในงานอาชีพ รองลงไปคือการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ส่วนสิ่งที่เห็นว่ามีคุณค่ามากที่สุดคือ การศึกษา รองลงไปคือคุณธรรม และการมีชื่อเสียงเกียรติยศ ลักษณะที่ดีของคนไทยคือการนับถือพุทธศาสนา การรักความสะอาดกสบาย ความต้องการก้าวหน้า ส่วนลักษณะที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้มากขึ้น คือความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจปรับปรุงตนเอง และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2523)

ในระยะต่อมาได้มีงานวิจัยทั้งระดับวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต และงานวิจัยของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน ตลอดทั้งหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องซึ่งมุ่งศึกษาถึงค่านิยมในสังคมไทย พฤติกรรมด้านจริยธรรมและคุณธรรม โดยใช้เครื่องมือทั้งที่สร้างขึ้นเองและดัดแปลงมาจากทฤษฎีของต่างประเทศ ส่วนตัวอย่างประชากรที่ใช้มีทั้งระดับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และประชาชนทั่วไป

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับ "ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ" ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ เพราะว่ารัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเพิ่งประกาศอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนมีนาคม 2525 นี้ นับถึงปีนี้เป็นเวลากว่า 15 ปีมาแล้ว จากการสำรวจงานวิจัย ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ บุญยศศักดิ์ แววกักดี (2526) และ อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม (2526) ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 2 เล่ม ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย ดังนั้นในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากที่สุดโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่เน้นกลุ่มนิสิต นักศึกษา และเยาวชน หรือบุคคลทั่วไปที่ใกล้เคียง เพื่อจะได้นำข้อค้นพบจากการวิจัยดังกล่าวอ้างอิงและสนับสนุนข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ได้อีกด้วย ซึ่งการวิจัยดังกล่าวจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

พ.ศ. 2518 บุปผา สิมามรรพ์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชายและหญิงของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 180 คน ผลการวิจัยพบว่าค่านิยมความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ของนิสิตชายแตกต่างจากของนิสิตหญิง โดยที่นิสิตชายต้องการเป็นอิสระ ไม่ผูกพันกับประเพณีต่าง ๆ นัก นิสิตชายคาดหวังว่าความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงนั้น หญิงควรประพฤติแตกต่างกันโดยที่หญิงควรประพฤติตนอยู่ในกรอบของประเพณีมากกว่าชาย ส่วนนิสิตหญิงเองต้องการความเสมอภาคในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง พฤติกรรมใดที่ชายประพฤติได้ หญิงก็ควรประพฤติได้ด้วยโดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย

พ.ศ. 2519 สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (อ้างถึงใน ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา : 2523) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทศนคติและค่านิยมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 590 คน ประเมินค่านิยมที่มีต่ออาชีพและประเมินทัศนคติต่อตนเอง ต่อมหาวิทยาลัย ต่อประชาชนในภาคอีสาน และต่อเรื่องอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพที่ได้รับความสำคัญมากที่สุดคือ การมีโอกาสช่วยเหลือคนอื่นและสังคม การมีอิสระ และรับผิดชอบในงานของตนเอง และการมีโอกาสศึกษาสังคม ส่วนค่านิยมที่ได้รับความสำคัญน้อย คือ การยอมรับนับถือจากผู้ที่เหนือกว่า การมีเกียรติในสังคม และการได้ทำอาชีพที่มีคนนับถือมาก

พ.ศ. 2521 สุนทรี โคมิน และ สนิท สัมครการ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนไทยจำนวน 2,469 คน จากอาชีพและภูมิลำเนาที่ต่างกัน ในการวิจัยนี้ใช้วิธีการและทฤษฎีของโรคิช ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมประเภทจุดหมายปลายทางที่ได้รับการจัดลำดับสูงสุด คือ ความมั่นคงของประเทศชาติ ความสุขในครอบครัว ความภาคภูมิใจในตัวเอง และความสำเร็จในชีวิต ส่วนลำดับสุดท้ายได้แก่ ความสุขสำราญ และความมั่งมีเงินทองและวัตถุ โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศและถิ่นที่อยู่ในค่านิยมดังกล่าว โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศและถิ่นที่อยู่ในค่านิยมดังกล่าว สำหรับค่านิยมประเภทวิถีปฏิบัติที่ได้รับการจัดลำดับที่สูงที่สุดคือ การเป็นตัวของตัวเอง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความกตัญญู และการปรับตัวเข้ากับสภาวะแวดล้อม ตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความทะเยอทะยาน การทำงานหนักเพื่อบรรลุถึงจุดหมาย ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างเพศน้อยในค่านิยมประเภทดังกล่าว

พ.ศ. 2523 ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา ได้ทำการวิจัยเรื่อง ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,000 คน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนิสิตนักศึกษาจากทุกภาคของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมของเยาวชนไทยที่ได้รับความสำคัญสูงสุด คือ ความมั่นคง - ปลอดภัย - เป็นระเบียบ และอนุรักษ์นิยม และที่มีความสำคัญต่ำสุดคือ ค่านิยมเกี่ยวกับการสันโดษและมรยัสถ์ ค่านิยมและความคาดหวังส่วนใหญ่มีลักษณะสอดคล้องตรงกัน โดยมีลักษณะเด่น คือ ให้ความนิยมและความคาดหวังสูงที่สุด ต่อการสนองความต้องการพื้นฐานเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศและการกินดีอยู่ดีของประชาชน ในด้านการเปลี่ยนแปลงค่านิยมนั้น มีแนวโน้มเกี่ยวกับการลดความสำคัญของความสัมพันธ์กับครอบครัว และการยอมรับยกย่องจากสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระที่ศึกษาทั้ง 7 ตัวแปร มีผลต่อ

ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนในระดับมัธยมศึกษาทางสถิติ โดยที่ระดับการศึกษา เพศ และภูมิสำเนา เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อความแตกต่างของทั้งค่านิยมและความคาดหวัง

พ.ศ. 2524 เกษิณี ผลประพุดิ ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมทางธรรมจริยาของนักศึกษาครูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง โดยศึกษาคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตากรุณา โดยสร้างแบบสอบถามประกอบด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 6 ตัวเลือกตามขั้นตอนพัฒนาการทางธรรมจริยาอยู่ในขั้นที่ 5 เป็นส่วนมาก นักศึกษานหญิงมีพฤติกรรมทางธรรมจริยาทั้ง 4 ด้านสูงกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พ.ศ. 2525 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู ได้ทำการวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาสังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู" มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของจริยธรรมของนักศึกษาครูในสถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู โดยจำแนกตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มวิทยาลัยครู ภูมิสำเนาที่เกิด เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มวิชาเอกที่กำลังศึกษา ส่วนคุณลักษณะจริยธรรมที่ศึกษาได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวที ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี ความมัธยัสถ์ ความยุติธรรม ความอดุทน และความเมตตากรุณา ผลการวิจัยเฉพาะที่เกี่ยวกับนักศึกษาพบว่า นักศึกษานหญิงมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาชายทุกด้าน

และในปีเดียวกัน นีออน กลิ่นรัตน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ค่านิยม และระบบค่านิยมของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวคือ อาจารย์และผู้บริหารจำนวน 108 คน กรรมการ นักศึกษาจำนวน 135 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 157 คน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบระบบค่านิยมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิง มีค่านิยมจุดหมายปลายทางชีวิตมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 5 ค่านิยม ได้แก่ การมีความรัก การมีหลักธรรมและศาสนาเป็นที่พึ่ง (นักศึกษาชายให้ความสำคัญสูงกว่านักศึกษานหญิง) ความภูมิใจในตนเอง ความสุขในครอบครัว และความสุขสำราญ (นักศึกษานหญิงให้ความสำคัญสูงกว่านักศึกษาชาย) ส่วนค่านิยมวิถีปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3 ค่านิยม คือ การบังคับตนเอง ความทะเยอทะยาน

(นักศึกษาชายให้ความสำคัญสูงกว่านักศึกษาหญิง) และความสนุกสนานร่าเริง (นักศึกษาหญิงให้ความสำคัญสูงกว่านักศึกษาชาย) สำหรับภูมิลำเนาของนักศึกษาที่ต่างกันไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในค่านิยมทั้งสองประเภท

พ.ศ. 2526 สมเดช มุงเมือง ได้ทำการศึกษาธรรมชาติจริยา 4 ประการของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 451 คน โดยศึกษาธรรมชาติจริยา 4 ประการ คือ การรักษาความลับ การรู้จักข่มใจ ความอดทน และความเสียสละของนิสิตชายและหญิง ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชายกับนิสิตหญิง ของคณะศึกษาศาสตร์มีธรรมชาติจริยาด้านการรู้จักข่มใจ และความอดทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนิสิตหญิงมีค่านิยมเลขคณิตด้านการรู้จักข่มใจสูงกว่านิสิตชาย

ในปีเดียวกัน นณยศศักดิ์ แววกักดี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยของศักยภาพพฤติกรรม ตั้งแต่ 6.73 ถึง 7.98 จากจำนวนเต็ม 10 แสดงว่านักศึกษามีศักยภาพหรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่าที่จะไม่ปฏิบัติตาม นักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานไม่แตกต่างกันหมดทุกด้าน แต่ถ้าแยกพิจารณาแต่ละด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านการประหยัดและออม และที่ระดับ .20 ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ส่วนนักศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันหมดทุกด้าน แต่ถ้าแยกพิจารณาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ และที่ระดับ .20 ในด้านการประหยัดและออม การมีวินัย และเคารพกฎหมาย และในปีเดียวกัน อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักเรียน ทหาร ตำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน ทหาร ตำรวจ 4 เหล่า จำนวนทั้งสิ้น 327 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียน ทหาร ตำรวจ ทั้ง 4 เหล่า มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ถ้ามีโอกาสที่จะได้กระทำ (2)

นักเรียน ทหาร ตำรวจ ทั้ง 4 เหล่า มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานเมื่อแรกศึกษาเช่นเดียวกับตอนที่ใกล้จบการศึกษา และ (3) การเป็นบุตร ทหาร ตำรวจ และการเป็นบุตรพลเรือนนั้นไม่มีผลต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหาร ตำรวจทั้ง 4 เหล่า

พ.ศ. 2528 มัทนา สานติวัตร (อ้างถึงใน มัทนา สานติวัตร 2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ค่านิยมของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้เครื่องมือวิจัย study of Values ของ Allport, Vernon, & Lindzey ซึ่งแปลและดัดแปลงเป็นภาษาไทย จากการเก็บข้อมูลนักศึกษาชาย 184 คน และหญิง 216 คน พบว่า โดยส่วนรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพได้แสดงค่านิยมหรือความสนใจทางเศรษฐกิจสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ค่านิยมทางสังคมและวิชาการอยู่ในลำดับใกล้เคียงกัน และสูงกว่าค่านิยมทางการเมืองและศาสนา ส่วนค่านิยมทางศิลปะอยู่ในอันดับที่ต่ำสุด นักศึกษาชายและหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในค่านิยมทางศิลปะ ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางการเมือง และค่านิยมทางศาสนา นักศึกษาชายได้แสดงค่านิยมทางเศรษฐกิจ ทางวิชาการ และทางการเมืองสูงกว่านักศึกษาหญิง ในขณะที่นักศึกษานหญิงแสดงค่านิยมทางสังคม ทางศิลปะ และทางศาสนาสูงกว่านักศึกษาชาย

พ.ศ. 2529 หอม คลายานนท์ และคณะ (อ้างถึงใน ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล 2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรม 4 ประการ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ และความมีเมตตากรุณาของนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับอนุปริญญา และปริญญาตรีในสถาบันการศึกษาทุกสังกัดของจังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2521 ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 4 ประการของนักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษาทุกสังกัดของจังหวัดนครสวรรค์มีแนวโน้มลดลงตามระดับการศึกษา ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีคุณลักษณะด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ ร้อยละ 56 ที่เลือกทำตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่นักเรียนและนักศึกษาในระดับการศึกษาอื่น มีคุณลักษณะต่ำมาก คือ ร้อยละ 48 - 53 เท่านั้น

ด้านความมีวินัย จากการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีจริยธรรมด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี คือ ร้อยละ 68 และ 69 ตามลำดับ ส่วนนัก

เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า มีจริยธรรมด้านนี้เพียงร้อยละ 64 และนักศึกษาระดับ
อนุปริญญาและปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 59 เท่านั้น

ด้านความซื่อสัตย์ มีนักเรียนระดับประถมศึกษา มีคุณลักษณะจริยธรรมด้านนี้

ในปีเดียวกัน ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคูณสมบัติ
ของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ใน
มหาวิทยาลัยและผู้สนใจในเรื่องจริยธรรม จำนวน 101 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมทาง
จริยธรรมมีลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรับผิดชอบ การมีวินัยในตนเอง
ความซื่อสัตย์ การมีหลักการ ความกตัญญูรู้คุณ ความเสียสละ ความมีน้ำใจเมตตา การ
ตรงต่อเวลา การพึ่งพาอาศัยกัน และการยึดตัวบุคคล ค่านิยมบางค่ามีความสัมพันธ์กัน
อย่างใกล้ชิดในลักษณะที่ว่า การตรงต่อเวลาเป็นส่วนหนึ่งของความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์
เป็นส่วนหนึ่งของการมีวินัยในตนเอง และการมีวินัยในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบ
และความรับผิดชอบเป็นส่วนหนึ่งของการยึดหลักการ สำหรับการสอนจริยธรรมให้แก่
เด็กพบว่า ครูทุกคนควรสอนจริยธรรมให้แก่เด็ก ไม่ควรโยนความรับผิดชอบให้แก่กลุ่มใด
กลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และควรสอนแทรกในทุกวิชาเมื่อมีโอกาส และควรใช้การสอนที่หลากหลาย
หลายวิธีตามความเหมาะสม ควรบอกรับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็ก
มากกว่าโรงเรียน และการแก้ปัญหาจริยธรรมนั้น ควรแก้ทั้งที่ตัวเด็กและผู้ใหญ่ แต่ควรเน้นที่
ผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก

พ.ศ. 2530 มัทนา สานติวัตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาค่านิยมของนักศึกษา
คณะนิติศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย โดยศึกษาว่านักศึกษามีความสนใจ
อย่างไรในค่านิยมหกแบบ คือ ค่านิยมทางวิชาการ ค่านิยมทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทาง
ศิลปะ ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางการเมือง และค่านิยมทางศาสนา โดยใช้เครื่องมือวิจัย
ชื่อ Study of Values ของ Allport, Vernon & Lindzey ฉบับแปลและปรับปรุงเป็นภาษาไทย
โดยใช้นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอนคณะนิติศาสตร์จำนวน 829 ราย
เป็นชาย 659 ราย และหญิง 170 ราย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะนิติศาสตร์มีค่านิยม
หรือความสนใจสูงสุดในทางเศรษฐกิจ รองลงมาคือค่านิยมทางการเมืองและวิชาการตาม
ลำดับ นักศึกษาชายและหญิงมีค่านิยมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในค่านิยมทางวิชาการ
ศิลปะ และการเมือง และเมื่อเปรียบเทียบค่านิยมระหว่างนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ในเขตกรุงเทพมหานครกับนอกเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในค่านิยมทางศิลปะ และค่านิยมทางการเมือง

พ.ศ. 2537 วิบูลย์ ฦ เชียงใหม่ ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา ระหว่างกลุ่ม จำแนกตามเพศ อายุ ประเภทของนักศึกษา และวิทยาลัยครูที่เรียนโดยใช้ตัวอย่างจำนวน 369 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้ว นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ (1) ด้านความมีระเบียบวินัย (2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (3) ด้านความยุติธรรม (4) ด้านความสามัคคี (5) ด้านความรับผิดชอบ และ (6) ด้านความอดทน อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยสูงสุดในด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือด้านความมีระเบียบวินัย เมื่อแยกระหว่างนักศึกษาชายและหญิงแล้ว พบว่า นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่าชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความสามัคคี นักศึกษาภาคปกติมีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาภาค กศ.บป. อย่างมีนัยสำคัญทุกด้าน ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18-20 ปี 21-30 ปี และ 31-50 ปี มีพฤติกรรมทางจริยธรรมรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนักศึกษาที่มาจากวิทยาลัยครูต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันไม่ถึงระดับที่มีนัยสำคัญ

พ.ศ. 2538 ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (อ้างถึงในวรรณพร บุญเรือง, 2538) ได้วิจัยเรื่องค่านิยมแห่งชาติ และผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาประเทศ พบว่า ระบบค่านิยมของไทยเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาติ เป็นระบบที่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและแบบการดำเนินชีวิตของคนในรัฐ ระบบค่านิยมของสังคมไทยได้ถูกปลูกฝังเข้าไปในชีวิตจิตใจของคนไทย จนเป็นสิ่งที่ยากจะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นหรือเปลี่ยนไปในสาระสำคัญได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบค่านิยมสำคัญของสังคมไทยบางประการ ดังนี้ (1) ค่านิยมเกี่ยวกับเงิน (2) ค่านิยมเกี่ยวกับอำนาจ (3) ความสนุกสนาน (4) ความอ่อนแอทางด้านอุปนิสัยในการทำงาน (5) ค่านิยมเกี่ยวกับความหุนหรา (6) การขาดความนิยมไทย (7) ความสะดวกสบาย (8) การขาดความรักชาติ (9) ค่านิยมไทยมุง (10) เชื่อในเรื่องชะตากรรมและโหราศาสตร์ และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่านิยมแห่งชาติด้านการประหยัด นิยมไทย วินัยของชาติ และความสะอาดของบ้านเมือง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และการเมือง

การวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมในต่างประเทศที่ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน นักศึกษา และเยาวชนทั่ว 71d ได้รับความสนใจดำเนินการอยู่ตลอดเวลา มีทั้งงานวิจัยที่ใช้เครื่องมือ The Study of Values (SOV) ของ Allport - Vernon - Lindzey และการวิจัยตามขอบข่ายทฤษฎี และเครื่องมือ The Value Survey ของ Rokeach ซึ่งได้ดำเนินการไปอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยได้นำทฤษฎีและเครื่องมือชุดนี้ไปดำเนินการวิจัยอย่างกว้างขวางกับกลุ่มตัวอย่างในประเทศออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี ค.ศ.1969 เป็นต้นมา และมีผลการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยม ในแง่ต่าง ๆ เช่น การเลือกทางการศึกษา การปรับตัวในสถาบันการศึกษา การรับอิทธิพล จากโรงเรียน การเปรียบเทียบค่านิยมระหว่างคนต่างช่วงอายุ ระหว่างนักศึกษาที่มีหัวรุนแรง และกลุ่มเยาวชน และระหว่างคนต่างเผ่าพันธุ์-วัฒนธรรม ในออสเตรเลีย และการสรุป งานวิจัยในครั้งนั้น ได้เน้นความสำคัญของทฤษฎี Expectancy - Value และ Person - Environment Fit พร้อมทั้งย้ำความสำคัญของตัวแปรด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ อายุ สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพสังคมวัฒนธรรมในการศึกษา เกี่ยวกับค่านิยมและความคาดหวังของมนุษย์ ทั้งนี้ได้เน้นถึงความสำคัญของค่านิยมในการ ศึกษาทำความเข้าใจ อธิบาย และทำนายพฤติกรรม และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของ สังคม (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2523)

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในต่างประเทศพอสรุปได้ดังนี้

ค.ศ. 1966 เดวิดคิเชน โฮสเทตเลอร์ (David Kichen Hostetler) ได้วิจัยเรื่อง "An Analysis of the Differences in Selected Attitudes and Values of the College Students in the Eastern and Southern part of the United States." โดยใช้แบบสอบถาม SACV (Survey of Attitudes and Changing Values) SIV (Survey of Interpersonal Values) เพื่อศึกษาความแตกต่างในทัศนคติและค่านิยมของนักศึกษา 26 สถาบัน

โดยศึกษาตามตัวแปรดังนี้คือ เพศ เชื้อชาติ และสถาบันที่นักศึกษา กำลังเรียนอยู่ ทัศนคติและค่านิยมที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจ ศาสนา ความอดทน มนุษยสัมพันธ์ การปกครอง และศีลธรรม ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาจำนวนมาก แสดงออกในความรู้สึกไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง แต่แสดงความสนใจในศาสนาอย่างเห็นได้ชัด เจตคติและค่านิยมในด้านเหล่านี้มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในระหว่างกลุ่มนักศึกษา

แต่ค่านิยมในด้านศีลธรรมจะลดลงเรื่อย ๆ จากปีที่ 1 จนถึงปีที่ 4 ความมั่นคงในทัศนคติ และค่านิยมจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามวุฒิภาวะ นักศึกษาที่มีเชื้อชาติไนโกรมีความเชื่อมั่นและอดทนสูง สามารถทำงานภายใต้ความกดดันต่าง ๆ ได้ดีกว่าพวกผิวขาว นักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเกี่ยวกับเรื่องการร่วมเพศก่อนแต่งงาน เรื่องศาสนา และสังคมในหอพัก

ในปีเดียวกันนี้ โดแนลด์ เดนิส โดเฮอร์ตี้ (Donald Denis Dougherty) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "Differential Acceptance Normative Values among Adolescents in Missouri Schools." โดยศึกษาค่านิยมของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐมิสซูรี ตัวแปรที่ศึกษา คือ ชั้นเรียน เพศ ศาสนา ความกดดันทางการเรียน ตำแหน่งในสังคม ภูมิสำเนา จำนวนพ่อแม่ และประเภทของโรงเรียน ค่านิยมที่ศึกษาคือ ความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์ ความภาคภูมิใจ ศีลธรรม และความรับผิดชอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ Adolescent Character and Personality กับ Student Values Survey ได้ศึกษากับนักเรียนชั้น 8 และชั้น 12 จำนวน 1,320 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีค่านิยมในความเป็นมิตร ความภาคภูมิใจ ศีลธรรม และความรับผิดชอบในระดับที่สูงกว่าด้วย และนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่วัด เป็นผู้อุปถัมภ์ จะมีค่านิยมดังกล่าวสูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลทั่วไปอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนหญิงมีความคงที่ของค่านิยมทั้งหมดมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มีภูมิสำเนาอยู่นอกเขตเมืองจะมีค่านิยมทางความซื่อสัตย์ และความเป็นมิตรสูงกว่านักเรียนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในตัวเมือง

ค.ศ.1969 อาร์. พี. บาร์โธล และ อาร์. เดอ มิลล์ (R.P. Barthol and R. de Mille) ได้ทดลองโครงการศึกษาที่เรียกว่า Project Echo (1969) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ เคนยา คิวบา และไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาของไทย จำนวน 91 คน ตอบคำถามจากบัตรเป็นชุดว่า "อะไรควรทำมากที่สุด และอะไรอยากทำมากที่สุด" ผลปรากฏว่า สิ่งที่ต้องทำมากที่สุดคือ การช่วยเหลือผู้อื่น การยึดถือปฏิบัติตามหลักศาสนาและธรรมเนียมประเพณี และการศึกษาหาความรู้ ส่วนสิ่งที่ยากทำมากที่สุดคือการทำใจให้ไม่เคร่งเครียด การเที่ยวเตร่สนุกสนาน การศึกษาหาความรู้ และการช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศในสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

ค.ศ. 1969 คาโรลีน อีดิธ ริทเทอร์ (Carolyn Edith Ritter) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมที่มีต่อ เพศ อายุ วิชาเอก ของนักเรียนระดับวิทยาลัยในอเมริกา 14 แห่ง จำนวน 4.000 คน ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายยังคงมีค่านิยมแบบเก่าในด้านปรัชญา การปกครอง และปัญหาสังคมมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนในเรื่องศีลธรรมและศาสนานั้น นักเรียนชายมีค่านิยมแบบใหม่มากกว่านักเรียนหญิง

ค.ศ. 1974 แมคโคบี และแจคลิน (Maccoby, E. E. & Jacklin, C. N.) ได้วิจัยพบว่าถ้าวัดรวม ๆ ในเรื่องของการรับรู้ นั้น ชายและหญิงรับรู้ในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงค่านิยมด้วย ไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะประเด็นพบว่า มีบางประเด็นที่แตกต่างกัน

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่างานวิจัยดังกล่าวใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เหมือนกัน และแตกต่างกันตามความสนใจที่จะศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ เพื่ออธิบายเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และเยาวชนโดยทั่วไป สำหรับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อเยาวชนในสังคมไทย เป็นตัวแปรที่น่าสนใจที่ควรจะนำมาศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายยิ่งขึ้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ยังไม่มีการวิจัยในประเด็นนี้กับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการวิจัยที่รวบรวมทั้งในและต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่มีต่อการศึกษาค้นคว้าถึงวิถีชีวิตของคนในแต่ละสังคม โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ "ค่านิยม" ซึ่งจะมีผลต่อ "พฤติกรรม" ที่แสดงออกมาทั้งด้านดีและไม่ดี ทำให้ทราบถึงเหตุผลและที่มาของการกระทำของคนในสังคม และที่สุดจะทำให้สังคมมีความเข้าใจต่อพฤติกรรมที่แสดงออกดังกล่าว นำไปสู่การพัฒนาที่ตรงตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีสำรวจ (Survey Method) เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป ในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 จำนวน 10 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยเกริก ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาในระดับและชั้นปีดังกล่าว 106,244 คน (จำนวนรวมทุกชั้นปี ทุกระดับ ทั้งสิ้น 151,780 คน)

1.2 การเลือกตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยดำเนินการเลือกตัวอย่างประชากรโดยพิจารณาจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 สถาบัน จำนวนนักศึกษา 106,244 คน ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่างถือเกณฑ์ที่ว่า ถ้าจำนวนประชากรมีขนาดเป็นหมื่นขึ้นไป จำนวนตัวอย่างประชากรควรคิดเป็นร้อยละ 1 (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 8-9)

ดังนั้น จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คิดจากร้อยละ 1 ของจำนวนนักศึกษา 10 สถาบัน จำนวน 106,244 คน คือ 1,062 คน ซึ่งจำนวนดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าควรเพิ่มเป็น 1,100 คน และเมื่อได้ตัวอย่างตามเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ

กำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างในแต่ละสถาบันโดยใช้สูตรดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง}}{\text{จำนวนนักศึกษารวมทุกสถาบัน}} \times 1,100 = \text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละสถาบัน}$$

จำนวนตัวอย่างประชากรดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และตัวอย่างจำแนกตามสถาบัน

สถาบัน	จำนวนนักศึกษา ทุกระดับทุกชั้นปี	ประชากร	ตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยเกริก	9,882	8,732	90
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	9,553	6,478	67
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	20,375	13,493	139
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	20,991	14,901	154
มหาวิทยาลัยรังสิต	13,188	7,548	78
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	14,521	8,428	87
มหาวิทยาลัยสยาม	17,627	13,597	140
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	23,508	16,492	170
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	16,521	13,271	137
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	5,614	3,312	34
รวม	151,780	106,244	1,100

ที่มา : สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากแบบสำรวจของบุญศักดิ์ แวรวักดิ์ (2527 : 411-432) และได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และศึกษาจากแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยเฉพาะแบบสำรวจที่สร้างโดย บุญศักดิ์ แวรวักดิ์ (2527 : 411-432) ที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้ ซึ่งในการสร้างแบบสอบถามดังกล่าวเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมี 5 มาตรา ได้แก่ ทำเสมอ ทำบ่อย 7 ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน 7 ครั้ง ไม่เคยทำ การประเมินอย่างนี้เพื่อต้องการทราบนิสัยของผู้ตอบแบบสอบถามว่าเคยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานในแต่ละข้อหรือไม่ และอีก 5 มาตรา คือ จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำ ค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ 7 เพื่อต้องการทราบเจตนาของผู้ตอบแบบสอบถามว่าจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน หรือไม่ถ้ามีโอกาส

แบบสำรวจดังกล่าวมีเนื้อหาจากแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวน 25 ข้อ ดังนี้

2.1.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	4 ข้อ
2.1.2 การประหยัดและออม	4 ข้อ
2.1.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	4 ข้อ
2.1.4 การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	4 ข้อ
2.1.5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	9 ข้อ

(2.2) นำแบบสำรวจไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) ในการวิเคราะห์ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of Alpha) ของ Cronbach โดยมีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{Sx^2}{Sx^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

n = จำนวนข้อในแบบสำรวจ

Si^2 = ความแปรปรวนของแบบสำรวจแต่ละข้อ

Sx^2 = ความแปรปรวนของแบบสำรวจทั้งฉบับ

(บุญธรรม กิจปริศนาปริศน 2524 : 134)

จากการวิเคราะห์แบบสำรวจตามสูตรดังกล่าว ได้ค่าความเที่ยง 0.9539 ซึ่งนับว่าแบบสำรวจนี้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.3 ผู้วิจัยนำผลจากการทดลองใช้แบบสำรวจมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง จนได้แบบสำรวจที่มีความสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยเดินทางไปแจกแบบสำรวจด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ให้การสนับสนุน การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน - 30 กันยายน 2538 จากแบบสำรวจที่นำไปแจกให้นักศึกษาตอบ จำนวน 1,100 ฉบับ ได้รับคืนมา จำนวน 896 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.45

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent) ของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามเพศ ภูมิภาค และเกรดเฉลี่ย

4.2 ข้อมูลที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการนั้น ในค่านิยมพื้นฐานแต่ละประการ ได้แยกวิเคราะห์เป็น 3 ด้าน คือ

4.2.1 นิสัยของผู้ตอบแบบสำรวจ (เคยทำหรือไม่)

4.2.2) เจตนาของผู้ตอบแบบสำรวจ (จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส)

4.2.3) ศักยภาพหรือโอกาสที่ผู้ตอบแบบสำรวจจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน (เคยทำหรือไม่ + จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส)

ในแต่ละด้านทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามเพศ ภูมิภาค และเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา

4.3) การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) และระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (The analysis of Variance for one - way classification) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าว ผู้วิจัยหาค่าสถิติและทำการทดสอบทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical package for the Social Sciences)

5. มาตรการใช้วัดการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน เรียกว่า "ศักยภาพพฤติกรรม" (Behavioral Potential) หมายถึง ศักยภาพ หรือ โอกาสที่นักศึกษาจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ซึ่งมีหลักการดังนี้

5.1) การกำหนดสภาพของเวลา พิจารณาจากการตอบคำถามในแบบสำรวจของนักศึกษาที่ถามว่า "เคยทำหรือไม่" ซึ่งเป็นการวัดนิสัยของนักศึกษาว่าเคยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ (นับตั้งแต่อดีตจนถึงวันที่ตอบแบบสำรวจ) และคำถามที่ว่า "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" เป็นการวัดเจตนาของนักศึกษาว่าจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ ถ้ามีโอกาส (นับตั้งแต่วันที่ตอบแบบสำรวจไปถึงอนาคต ดังตัวอย่างข้อกระทงคำถามและคำตอบในแบบสำรวจต่อไปนี้

มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย เคยทำหรือไม่

5 4 3 2 1

ก. มาตรฐานนิสัย

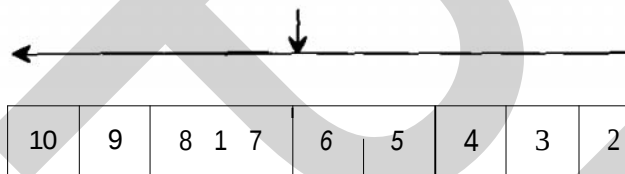
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

5 4 3 2 1

ข. มาตรฐานเจตนา จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

เมื่อนำคะแนนจากมาตรฐานนิสัย (อดีต) มารวมกับมาตรฐานเจตนา (อนาคต) ก็จะได้ศักยภาพพฤติกรรมที่มีค่าระหว่าง 2 ถึง 10 ดังแผนภาพต่อไปนี้

ศักยภาพพฤติกรรม

คำตอบของนักศึกษาที่เป็นไปได้ (Possible Answers) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 2 ถึง 10

5.2 กฎของความน่าจะเป็น (Probability Law) ตามกฎนี้นักศึกษาอาจเลือกตอบคำถาม ณ จุดใดก็ได้ในมาตร ก. และ a, ดังกล่าวข้างต้น และกฎความน่าจะเป็นพิจารณาจากกลุ่มของเหตุการณ์ (Families of Events) ในที่นี้กลุ่มของเหตุการณ์ หมายถึง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และในค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้าน แยกออกเป็นแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอีก รวม 5^2 ข้อ แนวทาง (Subsets) ในแต่ละแนวทางยังแยกถามเป็น 2 คำถาม คือ ถามว่า "เคยทำหรือไม่" กับ "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ดังรายละเอียดในแบบสำรวจในภาคผนวก

ความน่าจะเป็นของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา คือ สิ่งที่ได้จากการนำเอา ก + ข เป็นศักยภาพพฤติกรรม และสัดส่วนของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามีองค์ประกอบ 2 อย่างคือ

5.2.1 มาตรฐานนิสัย หมายถึง พฤติกรรมทั้งหมดของนักศึกษา ที่ปฏิบัติตาม
ค่านิยมพื้นฐาน ซึ่งนับจากจุดที่นักศึกษาตอบแบบสำรวจย้อนไปถึงอดีต

5.2.2 มาตรฐานเจตนา นับจากจุดที่นักศึกษาตอบแบบสำรวจไปถึงอนาคต
เพื่อต้องการทราบว่า ถ้ามีโอกาสนักศึกษาจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจและเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกตามเพศ ภูมิฐานะ และเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามเพศของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามภูมิฐานะของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำเสนอในรูปของตาราง แผนภูมิ และความเรียง เพื่อความเข้าใจตรงกันและสะดวกในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้สัญลักษณ์แทนค่าสถิติต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้

$\bar{X}_1$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาชาย

$\bar{X}_2$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษานหญิง

$\bar{X}_3$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร

$\bar{X}_4$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีภูมิฐานะต่างจังหวัด

$\bar{X}_5$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

$\bar{X}_6$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.49

$\bar{X}_7$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 2.99

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

S.D.₁ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาชาย

S.D.₂ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาหญิง

S.D.₃ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร

S.D.₄ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด

S.D.₅ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

S.D.₆ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.49

S.D.₇ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 2.99

S.D.₈ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49

S.D.₉ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพพฤติกรรม (Behavioral Potential) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนว่าจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานหรือไม่ มีรายละเอียดดังปรากฏในแผนภาพต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ตกลงกำหนดให้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 6 ขึ้นไปเป็นศักยภาพพฤติกรรม (ศักยภาพ หรือ โอกาสที่นักศึกษาจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน)

เกณฑ์นี้ได้มาจากตอนที่ 2 ของแบบสอบถามที่ถามนักศึกษาว่าเคยทำหรือไม่ (ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านต่าง ๆ) ซึ่งนักศึกษาจะเลือกตอบได้เพียง 1 คำตอบ จาก 5 คำตอบต่อไปนี้

(5) (4) (3) (2) (1)
 นำเสนอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

และจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

(5) (4) (3) (2) (1)
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

เมื่อนักศึกษาเลือกตอบโดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงบนคำตอบใดก็ให้เอาตัวเลขจากคำตอบทั้งสองข้างบนนี้มารวมกัน ก็จะได้ตัวเลขที่เป็นศักยภาพพฤติกรรมของนักศึกษา

✓

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับ
การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศของนักศึกษา

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการระหว่าง
นักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน

ลำดับที่	ค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.O. ₁	$\bar{X}_2$	S.O. ₂	
1	การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	8.21	1.27	8.36	1.13	1.15
2	การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	7.92	1.33	8.05	1.34	0.97
3	การประหยัดและออม	7.86	1.94	7.98	1.77	0.92
4	การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	7.88	1.79	7.86	1.73	0.16
5	การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	7.41	2.14	7.48	1.93	0.16

จากตารางที่ 2 แสดงว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง
 ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบระหว่างนักศึกษาชายและหญิงใน
 มหาวิทยาลัยเอกชน

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
1	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	8.47	1.74	8.78	1.45	2.80*
2	ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากคนอื่น	8.22	1.91	8.21	1.72	0.13
3	มีความเข้มแข็งอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และปัญหาทั้งปวง	8.09	1.71	7.96	1.68	1.06
4	ตั้งใจจะชวนขวยประกอบอาชีพสุจริตโดยไม่ เลื่องงาน	7.87	1.97	7.98	1.87	0.80
5	ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อยโดยไม่ค้างค้าง	7.83	1.62	7.95	1.68	0.96
6	คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้	7.90	1.78	7.78	1.64	1.00
7	ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	7.77	1.61	7.72	1.63	0.43
8	ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความ ชำนาญในการเรียน	7.39	1.78	7.39	1.62	0.02
9	ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ	7.36	1.74	6.99	1.59	3.10*
รวม		7.88	1.79	7.86	1.73	0.16

P* < .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัย
 เอกชนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร
 และมีความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตก
 ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 1 และข้อ 9 ส่วนแนวปฏิบัติข้อ
 อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมระหว่าง
นักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.D.,	$\bar{X}_2$	S.D.,	
1	มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	8.40	1.98	8.64	1.64	1.86
2	รู้จักใช้ ดูแลรักษาและบูรณะทรัพย์สินของตน	8.20	1.94	8.34	1.65	1.18
3	คำนึงถึงฐานะเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย	8.04	1.89	8.02	1.72	0.16
4	มีความพอดีในการบริโภค	7.93	1.89	8.04	1.76	0.85
5	ใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	7.97	1.81	7.82	1.64	1.19
6	เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์	7.59	1.82	7.94	1.74	2.80*
7	วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและ ออมได้บ้างตามสมควร	7.61	1.90	7.88	1.74	2.17*
8	งดการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย	7.53	1.95	7.71	1.72	1.38
9	จัดงานและพิธีการต่าง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น	7.46	2.13	7.45	1.93	0.05
รวม		7.86	1.94	7.98	1.77	0.92

P* < .05

จากตารางที่ 4 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 6 และ ข้อ 7 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายระหว่างนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
1	รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตน	8.26	1.91	8.37	1.60	0.88
2	รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมาย	8.28	1.75	8.32	1.64	0.42
3	ช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ	8.11	1.79	8.34	1.59	1.92
4	มีมารยาทในการขับชยานพาหนะ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร	8.16	1.81	8.22	1.76	0.48
5	รักษาความสะอาดของบ้านและที่อยู่อาศัยของตนเอง	7.83	1.92	8.52	1.68	5.48*
6	รับบริการตามลำดับก่อนหลัง และละเว้นการใช้อภิสิทธิ์	8.04	2.08	8.25	1.68	1.60
7	หลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาโดยวิธีรุนแรง	8.04	2.20	7.96	2.12	0.54
8	สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย	7.73	2.03	7.79	1.88	0.44
9	ทำหน้าที่พลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย	6.81	1.99	6.67	1.87	1.03
รวม		7.92	1.98	8.05	1.84	0.97

P * < .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 5 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตาม
คุณธรรมของศาสนาระหว่างนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
1	มีความกตัญญูตเวที	8.61	1.88	9.14	1.29	4.94*
2	มีความซื่อสัตย์สุจริต	8.56	1.75	8.73	1.52	1.44
3	มีความเมตตากรุณา	8.36	1.90	8.71	1.53	2.99*
4	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว	8.39	1.93	8.55	1.88	1.14
5	ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส	8.29	1.75	8.56	1.53	2.33*
6	มีสติสัมปชัญญะ	8.40	1.88	8.39	1.46	0.02
7	ทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	8.11	1.94	8.66	1.53	4.59*
8	ละเว้นการเบียดเบียนต่อสัตว์	8.11	2.02	8.26	1.92	1.12
9	มีความอดทน อดกลั้น	8.16	1.78	8.09	1.53	0.51
10	มีความประพฤติดีในความสัมพันธ์กับเพศตรง กันข้าม	8.24	2.06	7.96	2.19	1.82
11	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว	8.03	1.79	8.10	1.55	0.67
12	ละเว้นการฟุ้งเฟ้อ	7.30	1.83	7.37	1.72	0.51
รวม		8.21	1.92	8.36	1.78	1.15

P* < .05

จากตารางที่ 6 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติ ข้อ 1, 3, 5 และ 7 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรัก
ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ระหว่างนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
ก. สถาบันชาติ						
1	ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย	7.68	2.03	7.94	1.79	1.96
2	ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ	7.58	2.06	7.81	1.83	1.71
3	ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า "การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ"	7.21	2.10	7.71	1.69	3.80*
4	ส่งเสริมความสามัคคีของคนในชาติ	7.33	1.93	7.26	1.74	0.54
5	ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดีโดยช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติเมื่อถึงคราวจำเป็น เช่น ภาวะน้ำท่วม	7.14	1.91	7.22	1.69	0.68
6	ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ	7.05	2.00	7.06	1.77	0.04
7	เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ	6.99	1.97	7.01	1.73	0.12
8	ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ	7.01	2.08	6.94	1.79	0.53
9	สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ	9.81	2.02	6.65	1.79	1.19
ข. สถาบันศาสนา						
1	ละเว้นการทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา	8.34	2.21	8.52	1.99	1.24
2	เคารพเทิดทูนศาสนาที่ตนนับถือและละเว้นการกระทำใด ๆ ในการดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนาอื่น	7.97	2.22	8.17	2.14	1.30

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
3	ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน	7.63	1.92	7.85	1.65	1.76
4	ช่วยกันส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา	7.52	1.91	7.6	1.77	0.61
5	ปลูกความเชื่อ ความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา	7.42	2.06	7.53	1.79	0.79
6	ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง	7.38	2.01	7.45	1.74	0.52
7	สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างๆ	7.20	2.13	7.23	2.03	0.19
8	สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา	6.80	2.00	6.70	1.83	2.07*
9	เผยแพร่ความรู้ทางศาสนา	6.71	2.08	6.62	1.84	0.67
ค. สถาบันพระมหากษัตริย์						
1	รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	8.11	2.10	8.17	1.81	0.44
2	แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจ	7.92	2.04	7.96	1.91	0.29
3	ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	7.58	1.98	7.81	1.77	1.70
4	ศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	7.65	2.00	7.56	1.89	0.68
5	สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์	7.42	2.01	7.21	1.90	1.50
รวม		7.41	2.14	7.48	1.93	0.16

P* < .05

จากตารางที่ 7 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 แต่ถ้าแยกพิจารณาตามแนวปฏิบัติในแต่ละสถาบัน พบว่า สถาบันชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 3 สถาบันศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 8 ส่วนสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่มีข้อใดแตกต่างกัน

ตอนที่ 2

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม
พื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนก
ตามภูมิฐานะของนักศึกษา

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ระหว่าง
นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครและต่าง
จังหวัด

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
1	การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	8.33	1.68	8.32	1.87	0.08
2	การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	7.98	1.87	8.12	1.94	1.02
3	การประหยัดและออม	7.90	1.83	7.98	1.84	0.65
4	การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	7.82	1.73	7.92	1.75	0.83
5	มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	7.45	1.97	7.47	1.96	0.23

จากตารางที่ 8 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง
ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มี
ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
1	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	8.64	1.48	8.71	1.63	0.70
2	ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	8.20	1.80	8.22	1.77	0.25
3	มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และปัญหาทั้งปวง	7.91	1.65	8.10	1.63	1.69
4	ตั้งใจจะชวนขายประกอบอาชีพสุจริต โดยไม่ เลื่องงาน	7.87	1.87	8.03	1.93	1.25
5	ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อยไม่ค้างค้าง	7.91	1.60	7.91	1.72	0.04
6	คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้	7.81	1.60	7.84	1.78	0.32
7	ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	7.62	1.63	7.86	1.60	2.18*
8	ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความ ชำนาญในการเรียน	7.33	1.68	7.46	1.66	1.12
9	ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ	7.12	1.63	7.12	1.67	0.00
รวม		7.82	1.73	7.92	1.75	0.83

P* <.05

จากตารางที่ 9 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนา
ในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้าน
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้า
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในข้อ 7 ส่วนแนวทาง
ปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัด
และออมระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพ
มหานครและต่างจังหวัด

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
1	มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	8.48	1.67	8.64	1.85	1.34
2	รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบำรุงทรัพย์สินของตน	8.20	1.76	8.40	1.74	1.72
3	คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น	7.96	1.85	8.09	1.70	1.08
4	มีความพอดีในการบริโภค	7.99	1.79	8.02	1.82	0.22
5	ใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	7.84	1.68	7.91	1.72	0.57
6	เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์	7.85	1.76	7.80	1.79	0.35
7	วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วน และ ออมไว้บ้างพอสมควร	7.76	1.81	7.82	1.79	0.46
8	งดการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ฟุ่มเฟือย	7.57	1.83	7.73	1.77	1.38
9	จัดงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น	7.48	1.99	7.43	2.01	0.36
รวม		7.90	1.83	7.98	1.84	0.65

จากตารางที่ 10 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มี
ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
ด้านการประหยัดและออม ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าไม่
แตกต่างกันทุกแนวทาง

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
1	รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตน	8.32	1.62	8.36	1.80	0.38
2	รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมาย	8.24	1.63	8.38	1.72	1.32
3	รักษาความสะอาดบ้านและที่อยู่อาศัยของตนเอง	8.07	1.82	8.51	1.74	3.61*
4	ช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ	8.17	1.64	8.38	1.69	1.93
5	มีมารยาทในการขับขี่ยานพาหนะ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร	8.03	1.83	8.38	1.70	2.99*
6	รับบริการตามลำดับก่อนหลัง และละเว้นการใช้อภิสิทธิ์	8.19	1.72	8.17	1.92	0.10
7	หลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาโดยวิธีที่รุนแรง	7.99	2.11	7.97	2.19	0.14
8	สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย	7.72	1.92	7.83	1.93	0.85
9	ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัย และกฎหมาย	6.74	1.91	6.69	1.92	0.45
รวม		7.94	1.87	8.07	1.94	1.02

P* < .05

จากตารางที่ 11 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 3 และ 5 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตาม
คุณธรรมของศาสนาระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาใน
กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
1	มีความกตัญญูต่อบุคคล	8.85	1.49	9.08	1.56	2.07*
2	มีความซื่อสัตย์สุจริต	8.65	1.50	8.69	1.71	0.35
3	มีความเมตตากรุณา	8.56	1.67	8.63	1.67	0.62
4	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว	8.51	1.77	8.49	2.03	0.12
5	ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส	8.45	1.57	8.50	1.65	0.49
6	ทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	8.55	1.57	8.41	1.81	1.29
7	มีสติสัมปชัญญะ	8.45	1.54	8.35	1.67	0.87
8	ละเว้นการเบียดเบียนต่อสัตว์	8.22	1.90	8.21	2.01	0.05
9	มีความอดทน อดกลั้น	8.11	1.51	8.13	1.72	0.21
10	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วน รวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว	8.12	1.61	8.04	1.66	0.74
11	มีความประพฤติดีในความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม	8.13	1.99	7.97	2.30	1.13
12	ละเว้นการพูดปด	7.30	1.75	7.39	1.76	0.79
รวม		8.33	1.68	8.32	1.87	0.08

P* < .05

จากตารางที่ 12 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มี
ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 1 ส่วนแนวทาง
ปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
ก. สถาบันชาติ						
1	ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย	7.85	1.88	7.86	1.88	0.08
2	ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ	7.67	1.95	7.80	1.88	1.04
3	ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า "การรักษาวัดนธรรม คือการรักษาชาติ"	7.48	1.82	7.61	1.88	1.04
4	สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ	7.26	1.79	7.30	1.82	0.25
5	ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติเมื่อถึงคราวจำเป็น เช่น ภาวะน้ำท่วม ฯลฯ	7.16	1.86	7.22	1.67	0.51
6	ป้องกันและรักษามลประโยชน์ของชาติ	7.04	1.87	7.07	1.83	0.21
7	เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ	6.96	1.83	7.04	1.80	0.55
8	ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ	6.91	1.92	7.03	1.86	0.93
9	สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ	6.63	1.93	6.77	1.81	1.07
ข. สถาบันศาสนา						
1	ละเว้นการทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา	8.55	2.02	8.38	2.12	1.23
2	เคารพเทิดทูนศาสนาที่ตนนับถือ และละเว้นการกระทำใด ๆ ในทางดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนาอื่น	8.19	2.06	8.03	2.27	1.09

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	กรุงเทพฯ		ต่างจังหวัด		t
		$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	
3	ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน	7.69	1.70	7.86	1.78	-1.53
4	ช่วยกันส่งเสริม ทำนุบำรุงศาสนา	7.59	1.83	7.56	1.8	0.21
5	ปลูกความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา	7.53	1.86	7.47	1.91	0.46
6	ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง	7.44	1.75	7.42	1.92	0.20
7	สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างๆ	7.19	2.06	7.25	2.06	0.47
8	สอดส่อง ป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความ มั่นคงของสถาบันศาสนา	6.76	1.94	6.83	1.84	0.56
9	เผยแพร่ความรู้ทางศาสนา	6.66	2.01	6.65	1.84	0.11
ค. สถาบันพระมหากษัตริย์						
1	รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระ มหากษัตริย์เป็นประมุข	8.20	1.88	8.10	1.94	0.79
2	แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติ และเผยแพร่พระกรณียกิจ	7.97	1.88	7.91	2.02	0.42
3	ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	7.70	1.79	7.76	1.90	0.48
4	ศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	7.57	1.89	7.61	1.97	0.36
5	สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่ง คั่งของสถาบันพระมหากษัตริย์	7.24	1.94	7.33	1.94	0.65
รวม		7.44	1.97	7.47	1.96	0.23

จากตารางที่ 13 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มี
ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม
พื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกแนวทาง

ตอนที่ 3

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
ค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

ลำดับ ที่	คำนิยามพื้นฐาน											F
		< 2.00	2.00 - 2.49	2.50 - 2.99	3.00 - 3.49	3.50 - 4.00						
		$\bar{X}_f$	S.D. _f	$\bar{X}_g$	S.D. _g	$\bar{X}_h$	S.D. _h	$\bar{X}_i$	S.D. _i	$\bar{X}_j$	S.D. _j	
1	การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	8.08	2.03	8.34	1.76	8.40	1.75	8.20	1.89	8.46	1.54	1.47
2	การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	7.88	1.99	8.08	1.86	7.98	1.96	7.89	1.94	8.09	1.86	0.18
3	การประหยัดและออม	7.75	1.97	7.97	1.83	7.96	1.82	7.92	2.40	7.94	1.67	0.60
4	การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	7.63	1.82	7.90	1.73	7.91	1.75	7.78	1.85	7.97	1.74	0.79
5	มีความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์	7.50	2.09	7.46	1.77	7.47	1.87	7.33	1.14	7.52	1.98	0.57

จากตารางที่ 14 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบระหว่างนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	< 2.00				2.00 - 2.49				2.50 - 2.99				3.00 - 3.49				3.50 - 4.00				F
		$\bar{X}_5$	S.D. ₅	$\bar{X}_6$	S.D. ₆	$\bar{X}_7$	S.D. ₇	$\bar{X}_8$	S.D. ₈	$\bar{X}_9$	S.D. ₉	$\bar{X}_{10}$	S.D. ₁₀	$\bar{X}_{11}$	S.D. ₁₁	$\bar{X}_{12}$	S.D. ₁₂	$\bar{X}_{13}$	S.D. ₁₃	$\bar{X}_{14}$	S.D. ₁₄	
1	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	8.36	1.63	8.72	1.51	8.77	1.48	8.49	1.73	8.87	1.32	8.87	1.32	8.87	1.32	8.87	1.32	8.87	1.32	8.87	1.32	1.82
2	ตั้งใจจะชวนขอประกอบอาชีพสุจริตโดยไม่เลื่องงาน	8.08	1.74	8.00	1.86	7.91	1.97	7.88	1.97	7.87	1.77	7.87	1.77	7.87	1.77	7.87	1.77	7.87	1.77	7.87	1.77	0.26
3	ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อยโดยไม่ค้างค้าง	7.59	1.80	7.90	1.57	7.89	1.59	8.04	1.81	8.13	1.91	8.13	1.91	8.13	1.91	8.13	1.91	8.13	1.91	8.13	1.91	1.11
4	มีความเข้มแข็งอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง	7.68	1.91	8.13	1.60	8.08	1.80	7.82	1.71	7.78	1.45	7.78	1.45	7.78	1.45	7.78	1.45	7.78	1.45	7.78	1.45	2.03
5	คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้	7.64	1.96	7.87	1.65	7.91	1.61	7.65	1.81	7.82	1.67	7.82	1.67	7.82	1.67	7.82	1.67	7.82	1.67	7.82	1.67	0.87
6	ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	7.64	1.63	7.83	1.67	7.78	1.58	7.60	1.58	7.45	1.61	7.45	1.61	7.45	1.61	7.45	1.61	7.45	1.61	7.45	1.61	1.09
7	ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	7.83	1.78	8.15	1.79	8.35	1.62	8.17	2.02	8.47	1.80	8.47	1.80	8.47	1.80	8.47	1.80	8.47	1.80	8.47	1.80	1.64
8	ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญในการเรียน	7.14	1.69	7.39	1.62	7.37	1.65	7.40	1.80	7.80	1.66	7.80	1.66	7.80	1.66	7.80	1.66	7.80	1.66	7.80	1.66	1.21
9	ศึกษาหาความรู้เป็นเนืองนิจ	6.71	1.72	7.15	1.56	7.17	1.65	6.99	1.71	7.55	1.88	7.55	1.88	7.55	1.88	7.55	1.88	7.55	1.88	7.55	1.88	2.33*
รวม		7.63	1.82	7.90	1.73	7.91	1.75	7.78	1.85	7.97	1.74	7.97	1.74	7.97	1.74	7.97	1.74	7.97	1.74	7.97	1.74	0.79

P* < .05

จากตารางที่ 15 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 9 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบในข้อ 9 ศึกษาหาความรู้เป็นเนืองนิจ

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_5$	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_9$
($\bar{X}$)	6.71	6.99	7.15	7.17	7.54
$\bar{X}_5$	-	0.28	0.44*	0.46*	0.83*
$\bar{X}_8$		-	0.16	0.18	0.55*
$\bar{X}_6$			-	0.02	0.39
$\bar{X}_7$				-	0.37
$\bar{X}_9$					-

$P^* < .05$

จากตารางที่ 16 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยที่จะคู่พบว่าที่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 กับ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.49, 2.50 - 2.99 และ 3.50-4.00 และระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49 กับ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.50-4.00 ที่เหลือ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน
ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	< 2.00						2.00 - 2.49						2.50 - 2.99						3.00 - 3.49						3.50 - 4.00						F
		$\bar{X}_6$	S.D. ₆	$\bar{X}_6$	S.D. ₆	$\bar{X}_7$	S.D. ₇	$\bar{X}_8$	S.D. ₈	$\bar{X}_8$	S.D. ₈	$\bar{X}_9$	S.D. ₉	$\bar{X}_9$	S.D. ₉	$\bar{X}_{10}$	S.D. ₁₀	$\bar{X}_{10}$	S.D. ₁₀	$\bar{X}_{11}$	S.D. ₁₁	$\bar{X}_{11}$	S.D. ₁₁	$\bar{X}_{12}$	S.D. ₁₂	$\bar{X}_{12}$	S.D. ₁₂					
1	มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	8.42	2.01	8.61	1.72	8.62	1.72	8.44	1.83	8.49	1.74	8.48	1.74	8.49	1.74	8.49	1.74	8.49	1.74	8.49	1.74	8.49	1.74	8.49	1.74	8.49	1.74	0.48				
2	รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์สินของตน	7.90	1.73	8.28	1.76	8.33	1.74	8.43	1.78	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	8.29	1.64	1.15				
3	คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น	8.17	1.99	8.02	1.75	7.97	1.76	8.03	1.86	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	8.13	1.55	0.24				
4	มีความพอดีในการบริโภค	7.88	1.98	8.05	1.75	8.03	1.79	7.92	1.90	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	8.07	1.71	0.25				
5	เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์	7.51	1.75	7.86	1.76	7.90	1.76	7.74	1.88	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	7.87	1.71	0.80				
6	ใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	7.67	1.96	7.95	1.70	7.94	1.62	7.84	1.74	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	7.42	1.54	1.54				
7	วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร	7.23	2.09	7.92	1.74	7.71	1.79	7.84	1.79	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	7.96	1.75	2.42				
8	งดการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย	7.65	1.98	7.65	1.81	7.65	1.85	7.68	1.75	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	7.56	1.48	0.04				
9	จัดงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น	7.33	1.88	7.44	2.03	7.51	2.02	7.38	2.04	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	7.65	1.72	0.32				
รวม		7.75	1.97	7.97	1.83	7.96	1.82	7.92	2.40	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	7.94	1.67	0.6				

P* < .05

จากตารางที่ 17 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออม ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกแนวทาง

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัย
เอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	< 2.00						2.00 - 2.49						2.50 - 2.99						3.00 - 3.49						3.50 - 4.00						F
		$\bar{X}_6$	S.D. ₆	$\bar{X}_7$	S.D. ₆	$\bar{X}_8$	S.D. ₆	$\bar{X}_9$	S.D. ₆	$\bar{X}_{10}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{11}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{12}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{13}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{14}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{15}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{16}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{17}$	S.D. ₆	$\bar{X}_{18}$	S.D. ₆					
1	รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมาย	8.26	1.65	8.33	1.61	8.30	1.71	8.17	1.84	8.69	1.40	1.02																				
2	รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตน	8.30	1.87	8.48	1.59	8.29	1.69	8.14	1.90	8.35	1.73	1.13																				
3	รักษาความสะอาดของบ้านและที่อยู่อาศัยของตนเอง	8.13	1.82	8.32	1.79	8.25	1.84	8.35	1.74	8.36	1.66	0.26																				
4	ช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ	8.29	1.86	8.31	1.60	8.34	1.63	8.07	1.66	8.20	1.98	0.76																				
5	รับบริการตามลำดับก่อนหลังและละเว้นการใช้อิทธิสิทธิ์	8.07	1.86	8.26	1.80	8.16	1.88	8.05	1.81	8.33	1.63	0.50																				
6	มีมารยาทในการขับขี่ยานพาหนะ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร	7.94	2.01	8.34	1.77	8.09	1.88	8.19	1.54	8.29	1.49	1.18																				
7	หลีกเลี่ยงและแก้ปัญหาโดยวิธีรุนแรง	7.54	2.29	7.99	2.02	8.07	2.25	7.95	2.21	8.17	2.00	1.00																				
8	สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามกฎหมาย	7.41	2.12	7.83	1.92	7.90	1.89	7.69	1.83	7.47	2.14	1.44																				
9	ทำหน้าที่พลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย	7.01	1.88	6.90	1.86	6.52	1.96	6.45	1.94	6.98	1.80	3.01*																				
	รวม	7.88	1.99	8.08	1.86	7.98	1.96	7.89	1.94	8.09	1.86	0.18																				

P* < .05

จากตารางที่ 18 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 9 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายในข้อ 9 ทำหน้าที่พลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_9$	$\bar{X}_5$
($\bar{X}$)	6.45	6.52	6.9	6.98	7.01
$\bar{X}_8$	-	0.07	0.45*	0.53*	0.56*
$\bar{X}_7$		-	0.38*	0.46*	0.49*
$\bar{X}_6$			-	0.08	0.11
$\bar{X}_9$				-	0.03
$\bar{X}_5$					-

$P^* < .05$

จากตารางที่ 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยที่ละคู่พบว่า ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-3.49 กับ 2.00-2.49 3.50-4.00 และต่ำกว่า 2.00 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50-2.99 กับ 2.00-2.49 3.50-4.00 และต่ำกว่า 2.00 ที่เหลือ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

ลำดับ ที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	< 2.00										F			
		$\bar{X}_e$	S.D. _e	$\bar{X}_g$	S.D. _g	$\bar{X}_7$	S.D. ₇	$\bar{X}_8$	S.D. ₈	$\bar{X}_9$	S.D. ₉	$\bar{X}_y$	S.D. _y	$\bar{X}_z$	S.D. _z
1	มีความกตัญญูต่อเวท	8.80	1.82	8.95	1.47	9.02	1.44	8.87	1.79	9.21	1.05	8.87	1.79	9.21	1.05
2	มีความซื่อสัตย์สุจริต	8.67	1.75	8.65	1.56	8.75	1.61	8.51	1.71	8.85	1.31	8.51	1.71	8.85	1.31
3	มีความเมตตากรุณา	8.28	1.99	8.64	1.66	8.71	1.57	8.41	1.76	8.65	1.48	8.65	1.76	8.65	1.48
4	ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส	8.55	1.60	8.47	1.55	8.56	1.62	8.23	1.76	8.64	1.41	8.64	1.76	8.64	1.41
5	ทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	8.38	1.78	8.39	1.71	8.60	1.68	8.47	1.73	8.56	1.42	8.56	1.73	8.56	1.42
6	มีความสะอาดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว	7.65	2.53	8.40	1.96	8.69	1.73	8.60	1.70	8.87	1.70	8.87	1.70	8.87	1.70
7	มีสติสัมปชัญญะ	8.00	1.86	8.47	1.55	8.44	1.58	8.34	1.75	8.44	1.32	8.44	1.75	8.44	1.32
8	ละเว้นการเบียดเบียนสัตว์	7.78	2.06	8.28	1.87	8.35	1.94	7.86	2.21	8.62	1.43	8.62	2.21	8.62	1.43
9	มีความอดทน อดกลั้น	8.08	1.70	8.15	1.65	8.14	1.53	8.07	1.75	7.98	1.43	7.98	1.75	7.98	1.43
10	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ยิ่งกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	8.03	1.92	8.24	1.63	8.05	1.58	7.90	1.65	7.84	1.41	7.84	1.65	7.84	1.41
11	มีความประพฤติดีในความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม	7.61	2.38	8.06	2.11	8.15	2.19	8.00	2.21	8.22	1.62	8.22	2.21	8.22	1.62
12	ละเว้นการพูดปด	7.19	1.85	7.41	1.70	7.33	1.78	7.16	1.83	7.71	1.65	7.71	1.83	7.71	1.65
รวม		8.08	2.03	8.34	1.76	8.40	1.75	8.20	1.89	8.46	1.54	8.46	1.89	8.46	1.54

P* < .05

จากตารางที่ 20 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 6 และ 8 ส่วนแนวทางปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาในข้อ 6 มีความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_5$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_9$
$\bar{X}$	7.65	8.4	8.6	8.69	8.87
$\bar{X}_5$	-	0.75*	0.95*	1.04*	1.22*
$\bar{X}_6$		-	0.20	0.29	0.47
$\bar{X}_8$			-	0.09	0.27
$\bar{X}_7$				-	0.18
$\bar{X}_9$					-

$P^* < .05$

จากตารางที่ 21 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยที่จะคู่พบว่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 กับ 2.00-2.49, 3.00-3.49, 2.50-2.99 และ 3.50-4.00 ที่เหลือนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาในข้อ 8 ละเว้นการเบียดเบียนต่อสัตว์

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_5$	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_9$
$(\bar{X})$	7.78	7.86	8.28	8.35	8.62
$\bar{X}_5$	-	0.08	0.50	0.57*	0.84*
$\bar{X}_8$		-	0.42*	0.49*	0.76*
$\bar{X}_6$			-	0.07	0.34
$\bar{X}_7$				-	0.27
$\bar{X}_9$					-

$P^* < .05$

จากตารางที่ 22 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยที่ละคู่พบว่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 กับ 2.50 - 2.99 และ 3.50 - 4.00 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49 กับ 2.00 - 2.49, 2.50 - 2.99 และ 3.50 - 4.00 ที่เหลือนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลำดับที่	แนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน	< 2.00		2.00 - 2.49		2.50 - 2.99		3.00 - 3.49		3.50 - 4.00		F
		$\bar{X}_g$	S.D. _g	$\bar{X}_g$	S.D. _g	$\bar{X}_g$	S.D. _g	$\bar{X}_g$	S.D. _g	$\bar{X}_g$	S.D. _g	
4	ปลูกความเชื่อ ความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา	7.54	1.98	7.50	1.93	7.49	1.96	7.46	1.73	7.58	1.60	0.06
5	ช่วยกันส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา	7.54	1.86	7.51	1.79	7.67	1.82	7.57	1.84	7.58	1.88	0.31
6	ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง	7.54	1.91	7.38	1.84	7.51	1.85	7.41	1.71	7.24	1.94	0.41
7	สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ	7.46	2.10	7.36	2.05	7.16	2.04	6.92	2.08	7.24	2.05	1.55
8	สอดคล้องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา	6.91	2.01	6.92	1.89	6.71	1.89	6.60	1.81	6.82	1.96	0.97
9	เผยแพร่ความรู้ทางศาสนา	7.01	2.15	6.67	1.95	6.55	1.86	6.59	1.87	6.78	1.97	0.91
สถาบันพระมหากษัตริย์												
1	รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	8.07	2.13	8.10	1.92	8.37	1.87	8.01	1.9	7.85	1.77	1.54
2	แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจ	7.74	2.21	8.00	1.91	7.95	1.96	7.95	1.97	7.76	1.81	0.38
3	ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์	7.62	2.04	7.85	1.82	7.70	1.85	7.57	1.86	7.76	1.70	0.69
4	ศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	7.64	2.18	7.61	1.92	7.65	1.90	7.48	1.86	7.42	1.96	0.32
5	สอดคล้องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์	7.72	1.99	7.31	1.94	7.37	1.95	6.88	1.90	7.24	1.84	2.71*
รวม		7.50	2.09	7.46	1.77	7.47	1.87	7.33	1.14	7.52	1.98	0.57

P* < .05

จากตารางที่ 23 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านความจงรักภักดี ศาสน์ กษัตริย์ ไม่แตกต่างกันทุกแนวทางที่ระดับ .05 แต่ถ้าแยกพิจารณาแนวทางสถาบัน พบว่า สถาบันชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติข้อ 6. และ ข้อ 9. สถาบันศาสนาไม่แตกต่างกันทุกข้อ และสถาบันพระมหากษัตริย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวทางปฏิบัติ ข้อ 5.

ตารางที่ 24 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ข้อ 6 เลี่ยงผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_5$	$\bar{X}_9$
($\bar{X}$)	6.75	6.88	7.07	7.39	7.4
$\bar{X}_8$	-	0.13	0.32	0.64*	0.65*
$\bar{X}_7$		-	0.19	0.51*	0.52*
$\bar{X}_6$			-	0.32	0.33
$\bar{X}_5$				-	0.01
$\bar{X}_9$					-

P* < .05

จากตารางที่ 24 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยทีละคู่พบว่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49 กับต่ำกว่า 2.00 และ 3.50 - 4.00 และเกรดเฉลี่ย 2.50 - 2.99 กับ ต่ำกว่า 2.00 และ 3.50 - 4.00 ที่เหลือนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ข้อ 9 สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_9$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_5$
$(\bar{X})$	6.42	6.51	6.73	6.93	7
$\bar{X}_8$	-	0.09	0.31	0.51*	0.58*
$\bar{X}_7$		-	0.22	0.42*	0.49*
$\bar{X}_9$			-	0.2	0.27
$\bar{X}_6$				-	0.07
$\bar{X}_5$					-

$P^* < .05$

จากตารางที่ 25 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยที่ละคู่พบว่า ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49 กับ 2.00 - 2.49 และต่ำกว่า 2.00 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50-2.99 กับ 2.00-2.49 และต่ำกว่า 2.00 ที่เหลือนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อ 5 สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}_8$	$\bar{X}_9$	$\bar{X}_6$	$\bar{X}_7$	$\bar{X}_5$
($\bar{X}$)	6.88	7.24	7.31	7.37	7.72
$\bar{X}_8$	-	0.36	0.43*	0.49*	0.84*
$\bar{X}_9$		-	0.07	0.13	0.48
$\bar{X}_6$			-	0.06	0.41
$\bar{X}_7$				-	0.35
$\bar{X}_5$					-

P* < .05

จากตารางที่ 26 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยที่ละคู่พบว่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49 กับ 2.00 - 2.49, 2.50 - 2.99 และ ต่ำกว่า 2.00 ที่เหลือนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจและเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา ตามแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน จำนวน 62 ข้อ จากค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2525 ซึ่งประกอบด้วย ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยการศึกษาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏออกมาเป็นค่าเฉลี่ยที่เรียกว่า ศักยภาพพฤติกรรม (ศักยภาพหรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน) ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ที่สามารถทำนายแนวโน้มในอนาคตของนักศึกษาได้ว่าเมื่อมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแล้ว จะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตหรือไม่ ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าในอดีตนักศึกษาเคยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพพฤติกรรมเช่นกัน กล่าวคือ ถ้าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพ พฤติกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 6$) ถ้าเกิน 6 ขึ้นไปมาก แสดงว่านักศึกษาเคยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมาก หากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพพฤติกรรมเท่ากับ 6 หรือต่ำกว่าลงไป แสดงว่านักศึกษาปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานน้อย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 จำนวน 10 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยเกริก โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) ได้ตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 1,100 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 896 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.45

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพัฒนาจากแนวคิดของค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2525 ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและภูมิลำเนา และเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา ส่วนข้อมูลของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด โดยการทดสอบค่าที สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันใช้การทดสอบเอฟ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน และใช้ได้จริง ๆ จำนวน 896 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.45 ในจำนวนดังกล่าวแยกเป็นนักศึกษาชาย 294 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 และนักศึกษาหญิง 602 คน คิดเป็นร้อยละ 67.20 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร 453 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 และต่างจังหวัด 443 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 เมื่อแยกตามเกรดเฉลี่ยพบว่า เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มี 69 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 เกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.49 มี 331 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 เกรดเฉลี่ย 2.50 - 2.99 มี 287 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 เกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49 มี 154 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 และเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป มี 55 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10

ตอนที่ 2 การสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพพฤติกรรม (โอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน) ตั้งแต่ 7.33 ถึง 8.46 จากจำนวนเต็ม 10 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ นักศึกษาชายและหญิงมีค่าเฉลี่ย 7.88 และ 7.86 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ย 7.82 และ 7.92 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน คือ ต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.49, 2.50 - 2.99, 3.00 - 3.49 และ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 7.63, 7.90, 7.91, 7.79 และ 7.97 ตามลำดับ

2. ด้านการประหยัดและออม นักศึกษาชายและหญิงมีค่าเฉลี่ย 7.86 และ 7.98 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ย 7.90 และ 7.98 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันคือ ต่ำกว่า 2.00, 2.00 - 2.49, 2.50-2.99, 3.00-3.49 และ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 7.75, 7.97, 7.96, 7.92 และ 7.94 ตามลำดับ

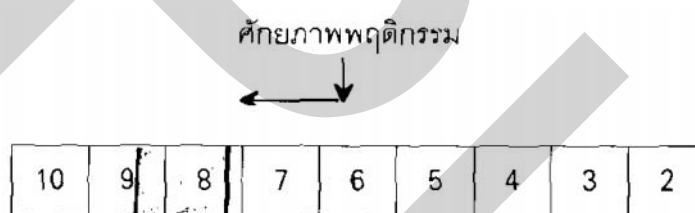
3. ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย นักศึกษาชายและหญิง มีค่าเฉลี่ย 7.92 และ 8.05 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ย 7.98

และ 8.12 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน คือ ต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.49, 2.50 - 2.99, 3.00 - 3.49 และ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 7.88, 8.08, 7.98, 7.89 และ 8.09 ตามลำดับ

4. ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นักศึกษาชายและหญิงมีค่าเฉลี่ย 8.21 และ 8.36 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ย 8.33 และ 8.32 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันคือ ต่ำกว่า 2.00, 2.00 - 2.49, 2.50 - 2.99, 3.00-3.49 และ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 8.08, 8.34, 8.40, 8.20 และ 8.46 ตามลำดับ

5. ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักศึกษาชาย และหญิง มีค่าเฉลี่ย 7.41 และ 7.48 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ย 7.45 และ 7.47 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน คือ ต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.49, 2.50-2.99, 3.00-3.49 และ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 7.50, 7.46, 7.47, 7.33 และ 7.52 ตามลำดับ

สำหรับศักยภาพพฤติกรรมที่ใช้ประเมินการรับรู้ของนักศึกษาดังรายละเอียดในแผนภาพดังนี้

จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนข้างต้นนี้ แสดงว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนมีศักยภาพ หรือมีโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่าที่จะไม่ปฏิบัติตาม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในตอนที่ 3 นี้เป็นการเสนอผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อ 1. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาชาย แตกต่างกันกับนักศึกษาหญิง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตามค่านิยมพื้นฐานในแต่ละด้านปรากฏว่า

(1) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ พบว่าจากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาชาย และหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1. รับผิดชอบต่อภาระทำของตนเอง และ ข้อ 9. ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(2) ด้านการประหยัดและออม พบว่า จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 6. เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และข้อ 7. วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วน และออมไว้บ้างตามสมควร รวม 2 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(3) ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย พบว่า จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 5. รักษาความสะอาดของบ้านและที่อยู่อาศัยของตนเอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(4) ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา พบว่า จากแนวปฏิบัติ 12 ข้อ นักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 ในแนวปฏิบัติ ข้อ 1. มีความกตัญญูต่เวที่ ข้อ 2. มีความเมตตากรุณา ข้อ 7. ทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" และข้อ 5. ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส รวม 4 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(5) ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่านักศึกษาชาย และหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมในด้านนี้จากแนวปฏิบัติ 3 สถาบัน จำนวน 23 ข้อ ปรากฏผลดังนี้

ก. สถาบันชาติ จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในข้อ 3 ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ข. สถาบันศาสนา จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติ ข้อ 8 สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ค. สถาบันพระมหากษัตริย์ จากแนวปฏิบัติ 5 ข้อ ไม่มีข้อใดแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 4 ด้านสูงกว่านักศึกษาชาย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการประหยัดและออม และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยมีค่าเฉลี่ย 8.36 และ 8.21, 8.05 และ 7.92, 7.98 และ 7.86, 7.48 และ 7.41 ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบนั้น นักศึกษาชาย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาหญิง คือ 7.88 และ 7.86

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว แสดงว่านักศึกษาหญิง มีศักยภาพหรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 4 ด้านดังกล่าวข้างต้นมากกว่านักศึกษาชาย ยกเว้นด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบเพียงด้านเดียวที่นักศึกษาชาย มีศักยภาพหรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมในด้านนี้มากกว่านักศึกษาหญิง

สมมติฐานข้อ 2. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาที่มี ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครแตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิสำเนา ต่างจังหวัด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้วมีนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตามค่านิยมพื้นฐานในแต่ละด้านปรากฏว่า

(1) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ พบว่า จากจำนวน แนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติ ข้อ 7 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(2) ด้านการประหยัดและออม พบว่าจากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ ไม่มีข้อใดแตกต่างกัน

(3) ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย พบว่า จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 3 รักษาความสะอาดของบ้านและที่อยู่อาศัยของตน และแนวปฏิบัติข้อ 5 มีมารยาทในการขับขี่ยานพาหนะ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร รวม 2 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(4) ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา พบว่า จากแนวปฏิบัติ 12 ข้อ นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติ ข้อ 1 มีความกตัญญู กตเวที ซึ่งมีเพียงข้อเดียวและเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(5) ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมในด้านนี้จากแนวปฏิบัติ 3 สถาบัน จำนวน 23 ข้อ ไม่แตกต่างกันทั้ง 23 ข้อ หรือทุกแนวทาง

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 4 ด้าน สูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย ด้านการประหยัดและออม ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยมีค่าเฉลี่ย 8.12 และ 7.98, 7.98 และ 7.90, 7.92 และ 7.82, 7.47 และ 7.45 ตามลำดับ ส่วนค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนานั้น นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าต่างจังหวัด คือ 2.33 และ 8.32 ซึ่งถือว่าอยู่ในลำดับสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับทุก ๆ ด้าน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดจะมีศักยภาพหรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 4 ด้านดังกล่าวข้างต้น มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ยกเว้นด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาเพียงด้านเดียวที่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครมีศักยภาพหรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมในด้านนี้มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาที่ต่างจังหวัด

สมมติฐานข้อ 3 การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันจะมีการรับรู้แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตามค่านิยมพื้นฐานในแต่ละด้านปรากฏว่า

(1) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ พบว่าจากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 9 ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ ซึ่งมีเพียงข้อเดียวเท่านั้น และเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(2) ด้านการประหยัดและออม พบว่า จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ ไม่มีข้อใดแตกต่างกัน

(3) ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายพบว่า จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติ ข้อ 9 ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เมื่อรู้เห็นการกระทำความผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย ซึ่งมีเพียงข้อเดียว และเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(4) ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา พบว่า จากแนวปฏิบัติ 12 ข้อ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 6 มีความสะอาดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว และข้อ 8 ละเว้นการเบียดเบียนต่อสัตว์ รวม 2 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

(5) ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมในด้านนี้ จากแนวปฏิบัติ 3 สถาบัน จำนวน 23 ข้อ ปรากฏผลดังนี้

ก. สถาบันชาติ จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 9 สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ และข้อ 6 เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ รวม 2 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ข. สถาบันศาสนา จากแนวปฏิบัติ 9 ข้อ ไม่แตกต่างกันทุกแนวทาง

ค. สถาบันพระมหากษัตริย์ จากแนวปฏิบัติ 5 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในแนวปฏิบัติข้อ 5 สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีเพียงข้อเดียว และเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนแนวปฏิบัติข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 4 ใน 5 ด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอื่น ๆ ทั้งหมด แสดงว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มีศักยภาพหรือมีโอกาสปฏิบัติ

ตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ ต่ำกว่า 2.00 ถึงนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.49

การอภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย โดยแยกเป็น 4 ตอน กล่าวคือ

1. การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาชายและหญิง
3. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่าง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด
4. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่าง นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน

ตอนที่ 1 การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ทั้ง 5 ด้าน (ตามแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานจำนวน 62 ข้อ) อยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพพฤติกรรม (ศักยภาพ หรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน) ตั้งแต่ 7.33 ถึง 8.46 จากจำนวนเต็ม 10 ถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังกล่าว จะเห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีศักยภาพพฤติกรรมอยู่ในเกณฑ์ที่พอใช้และค่อนข้างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญศักดิ์ แววกดี (2526) ที่วิจัยพบว่านักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ที่พอใช้ แต่ไม่สูงกว่าเท่าที่ควร เช่นเดียวกับ วิบูลย์ ณ เชียงใหม่ (2537) ที่พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูในสภวิทยาลัยอีสานเหนืออยู่ในระดับสูงทุกด้าน นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยของคนอื่น ๆ ที่พบเช่นเดียวกันว่า โดยรวมแล้วนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านิยม และจริยธรรมอยู่ในระดับที่

พอใช้ และค่อนข้างสูง แต่ยังไม่อยู่ในระดับสูงสุด เมื่อเทียบกับผู้เรียนในระดับที่ต่ำกว่า คือ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หรือแม้แต่ในระดับอุดมศึกษาด้วยกัน แต่ต่างชั้นปี จะมีแนวโน้มของพฤติกรรมดังกล่าวลดลงตามระดับการศึกษา ดังผลงานวิจัยของ หอม คลายานนท์ (2529) ที่วิจัยพบว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมบางประการได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ และความมีเมตตากรุณาของนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา มีแนวโน้มลดลงตามระดับการศึกษา

การที่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานและจริยธรรมดังกล่าวอยู่ในระดับที่ไม่สูงมาก และกลับมีแนวโน้มจะลดลงตามอายุและระดับการศึกษานั้น อาจเป็นเพราะว่าการมีประสบการณ์มากขึ้นและอยู่ในสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อาจมีพฤติกรรมเลียนแบบได้ทั้งทางบวกและทางลบ หรือทางที่ดีและไม่ดีตามสภาวะแวดล้อมนั้น ๆ

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศักยภาพพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน ตามแนวปฏิบัติ 62 ข้อ โดยจัดลำดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงสุด จนถึงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำสุด ตามลำดับ 10 อันดับแรก ปรากฏว่าแต่ละแนวทางมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้ :-

ลำดับที่ 1	มีความกตัญญูทดแทน	(8.87)
ลำดับที่ 2	มีความซื่อสัตย์สุจริต	(8.65)
ลำดับที่ 3	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	(8.63)
ลำดับที่ 4	มีความเมตตากรุณา	(8.54)
ลำดับที่ 5	มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	(8.52)
ลำดับที่ 6	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว	(8.47)
ลำดับที่ 7	ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส	(8.43)
ลำดับที่ 8	ละเว้นการทำลายบุพนิยสถาน บุพนิยวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา	(8.43)
ลำดับที่ 9	มีสติสัมปชัญญะ	(8.40)
ลำดับที่ 10	ทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	(8.39)

จากแนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 10 แนวทาง ตั้งแต่ลำดับที่ 1 - 10 ข้างต้น พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเลือกปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนามากที่สุดคือ 7 แนวทาง ได้แก่ มีความกตัญญูต่เวที มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส มีสติสัมปชัญญะ และทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวปฏิบัติลำดับที่ 1 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 8.87 สอดคล้องกับการวิจัยของ บุญยศักดิ์ แววกดี (2526) ที่วิจัยพบว่าการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษามากที่สุดในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลำดับแรกซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงสุด คือ "มีความกตัญญูต่เวที" เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523) ที่วิจัยพบว่า ค่านิยมด้านคุณธรรมและศาสนา ได้รับความสนใจค่อนข้างสูงตามความคาดหวังของเยาวชนไทย

ผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นผู้ที่ดำรงตนอยู่ในกรอบของคุณธรรม โดยปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ถือได้ว่าเป็นคนดีของสังคม อันเป็นเป้าหมายและปณิธานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกสถาบันที่มุ่งพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมหรือเป็นคนดีไปพร้อม ๆ กับมีความรู้ความสามารถในทางวิชาการ ดังตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่งที่มีปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัยในลักษณะดังกล่าว เช่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต คือ "บัณฑิตต้องเป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและคุณวุฒิ" และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ คือ "ความรู้คู่ความดี" เป็นต้น

ค่านิยมพื้นฐานที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเลือกปฏิบัติรองลงมา ซึ่งมีจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 1 แนวทาง ได้แก่ (1) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ คือ รับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตนเอง (2) ด้านการประหยัด และออม คือมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย และ (3) ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ละเว้นการทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา ส่วนด้านที่ไม่อยู่ในลำดับ 1-10 เลย คือ ค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยศักดิ์ แววกดี (2526) ที่ไม่ปรากฏว่ามีแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายอยู่ในลำดับที่ 1-10 แต่อย่างใด นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าที่เยาวชนของไทยมีพฤติกรรมที่หย่อนยานต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมอันดีงามที่จะส่งผลต่อความเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยต่อตนเองและการทำงาน ตลอดจนการเคารพกฎหมาย

ของบ้านเมือง ซึ่งลดน้อยและถดถอย อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานักศึกษา ให้เป็นพลเมืองดีและเป็นอนาคตของประเทศชาติต่อไป

สำหรับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำสุด 10 อันดับแรก ปรากฏว่าแต่ละแนวทางมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้

ลำดับที่ 1	เผยแพร่ความรู้ทางศาสนา	(6.67)
ลำดับที่ 2	สอดส่องป้องกันและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ	(6.73)
ลำดับที่ 3	ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี โดยแจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย	(6.74)
ลำดับที่ 4	สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของศาสนา	(6.75)
ลำดับที่ 5	ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ	(6.98)
ลำดับที่ 6	เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ	(7.00)
ลำดับที่ 7	ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ	(7.06)
ลำดับที่ 8	ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ	(7.18)
ลำดับที่ 9	ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดีโดยช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติเมื่อถึงคราวจำเป็น เช่น ภาวะน้ำท่วม	(7.18)
ลำดับที่ 10	สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ	(7.22)

จากแนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 10 แนวทาง จากลำดับต่ำสุด ตั้งแต่ลำดับที่ 1-10 ข้างต้น พบว่าแนวปฏิบัติที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเลือกปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ต่ำสุด อยู่ในค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจำนวนมากถึง 5 ข้อ คือ เผยแพร่ความรู้ทางศาสนา สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันชาติ สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความ

มั่นคงของศาสนา ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ น้อยมาก และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยศักดิ์ แววกดี (2526) ที่วิจัยพบว่า นักศึกษามีแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานต่ำสุด 10 ลำดับ ปรากฏว่า มีแนวปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวนมากถึง 9 ข้อ แสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเสียสละเพื่อสังคมส่วนรวมค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับการกระทำเพื่อให้เกิดผลดีแก่ตนเองหรือการพัฒนาตนเอง จากสภาพดังกล่าวมหาวิทยาลัยเอกชนอาจต้องมีวิธีการที่จะปลูกฝังและพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นผู้ที่ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากยิ่งขึ้น เช่น ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาที่เน้นการอุทิศตน หรือเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ และสถาบันศาสนา ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2538) ที่ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมแห่งชาติ และผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาประเทศของคนไทยพบว่า มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ในหมู่คนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ และข้อที่สำคัญที่พบหนึ่งในหลายข้อคือ "ขาดความรักชาติและเสียสละ" เช่นเดียวกับ Bachaman & Johnson (1979 อ้างถึงใน อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม, 2526) ที่วิจัยพบว่า ค่านิยมของเยาวชนอเมริกันให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยในการทำประโยชน์ให้แก่สังคมและการเป็นผู้นำในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ค่านิยมพื้นฐานที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเลือกปฏิบัติตามในลำดับที่ต่ำสุดรองลงมาได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ซึ่งจำนวน 3 ข้อ คือ ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ และป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ

ส่วนแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมในระดับต่ำ 1-10 ที่เหลืออีก 2 แนวทาง อยู่ในค่านิยมพื้นฐาน 2 ด้าน ๆ ละ 1 ข้อ ได้แก่ (1) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ คือ ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ (2) ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา คือ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้ในส่วนของการค่านิยมพื้นฐานที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนเลือกปฏิบัติตามในส่วนอื่น ๆ นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วคือยังปรากฏว่ามีแนวปฏิบัติด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายในข้อที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีและเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม อยู่ในกลุ่มต่ำนี้ด้วย อีกทั้งยังมีแนวปฏิบัติที่น่าเป็นห่วงอีกข้อหนึ่งคือ "ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ" นับว่าสมควรที่จะได้รับการพิจารณาทบทวนถึงบทบาทนี้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เพราะว่าอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการศึกษาให้ประสบความสำเร็จและเป็นผู้ที่มีความรู้ลึกในศาสตร์สาขาของตนและวิทยาการสมัยใหม่ที่มีอยู่จำนวนมากในขณะนี้

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาชายกับหญิง ผลปรากฏว่านักศึกษาชายและหญิงมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 และเมื่อแยกพิจารณาค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้าน พบว่านักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาชาย ถึง 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ($8.36 > 8.21$) ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ($8.05 > 7.92$) ด้านการประหยัดและออม ($7.98 > 7.86$) และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($7.48 > 7.41$) ส่วนค่าเฉลี่ยที่นักศึกษาชายมีมากกว่านักศึกษาหญิงมีเพียงด้านเดียว คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ($7.88 > 7.86$)

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยศักดิ์ แววกดี (2526) ที่วิจัยพบว่าระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาหญิงจะมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาชาย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประหยัดและออม ($7.97 > 7.76$) และด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ($7.58 > 7.45$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แมคโคบี และ แจคลิน (Maccoby & Jacklin, 1974) ที่วิจัยพบว่า ถ้าวัดโดยรวม ๆ เกี่ยวกับการรับรู้ นั้น ชายและหญิงรับรู้ในสิ่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า นักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาชายถึง 4 ด้านจากทั้ง

หมด 5 ด้าน และยังพบว่าด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ที่นักศึกษาหญิงมีมากกว่านักศึกษาชายนั้น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้านจึงถือว่าค่านิยมพื้นฐานดังกล่าว นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนให้ความสำคัญมากที่สุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่องที่วิจัยพบว่า หญิงมีค่านิยมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และศาสนาสูงกว่าชาย เช่น ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523) วินูลย์ ณ เชียงใหม่ (2537) โฮสเทลเลอร์ (Hosteler. 1966) เกษณี ผลประพฤติ 125241 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525) สมเดช มุ่งเมือง (2526) และมัทนา สานติวัตร (2528 อ้างถึงใน มัทนา สานติวัตร, 2530) ซึ่งแสดงว่าผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานของคนไทยนั้นมีผลการวิจัยที่สอดคล้องพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามยังมีผลการวิจัยบางเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผลการวิจัยของ นีออน กลิ่นรัตน์ (2525) ที่วิจัยเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาชายและหญิงมีค่านิยมจุดหมายปลายทางชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องค่านิยมเกี่ยวกับการมีความรัก การมีหลักธรรม และศาสนาเป็นที่พึ่ง และค่านิยมทั้ง 3 ประการนี้ นักศึกษาชายยังให้ความสำคัญสูงกว่าหญิงอีกด้วย เช่นเดียวกับ สุนทรี โคมิน และคณะ (2521) ที่วิจัยพบว่าชายไทยและหญิงไทยมีค่านิยมที่แตกต่างกันในเรื่องการมีหลักธรรมศาสนาซึ่งชายให้ความสำคัญสูงกว่าหญิง

สำหรับค่านิยมพื้นฐานด้านอื่น ๆ ที่ค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอยู่ในระดับสูง และนักศึกษาหญิงมีสูงกว่าชาย ได้แก่ ด้านการประหยัดและออมนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยศักดิ์ แววกักดี (2526) ที่พบว่านักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าชาย ($7.98 > 7.86$) ส่วนด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก 2 ด้านดังกล่าว ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ยังไม่มีผลงานวิจัยสนับสนุนว่านักศึกษาหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวสูงกว่านักศึกษาชาย จึงถือได้ว่าเป็นข้อค้นพบใหม่สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ส่วนค่านิยมพื้นฐานที่นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมากกว่านักศึกษาหญิง มีเพียงด้านเดียวคือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ บุญยศักดิ์ แววกักดี (2526) ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนั้น นักศึกษาชายมีมากกว่านักศึกษาหญิง 2 ด้าน และ 1 ใน 2 ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมี

ความรับผิดชอบ เมื่อพิจารณาจากแนวปฏิบัติในด้านนี้ ซึ่งมีจำนวน 9 ข้อ จะเห็นว่า นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษาหญิงในแนวปฏิบัติเดียวกัน ได้แก่ มีความเข้มแข็ง อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และปัญหาทั้งปวง คิดชอบทำชอบและแก้ปัญหาได้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ จะเห็นได้ว่าแนวปฏิบัติที่นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษาหญิงดังกล่าวเป็นไปตามสภาพของสังคมไทยที่อบรมสั่งสอนให้ชายมีความเข้มแข็ง เป็นผู้นำ และรู้จักคิดแก้ปัญหา ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้นำในสังคมไทย ส่วนการศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจนั้น จะเห็นว่าสังคมไทยในอดีต การศึกษาเล่าเรียนส่วนใหญ่เป็นบทบาทหน้าที่ของชายมากกว่าหญิง ดังนั้นในปัจจุบัน แม้ว่าหญิงจะมีโอกาสศึกษาหาความรู้เท่าเทียมกับชาย ความตระหนักในเรื่องนี้ของชายน่าจะมีความยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัทนา สานติวัตร (2528 อ้างถึงใน มัทนา สานติวัตร, 2530) ที่วิจัยพบว่านักศึกษาชายในมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีค่านิยมทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาหญิง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ผลปรากฏว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 แต่ถ้าพิจารณาค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้านพบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ถึง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ($8.12 > 7.98$) ด้านการประหยัดและออม ($7.98 > 7.90$) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ($7.92 > 7.82$) และด้านการมีความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ($7.47 > 7.45$) ส่วนค่าเฉลี่ยที่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครมีมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดมีเพียงด้านเดียว คือ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ($8.33 > 8.32$)

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ บุญยศักดิ์ แววกักดี (2526) ที่วิจัยพบว่านักศึกษาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่านักศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประ

ประหยัดและอ้อม และด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ส่วนค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานที่นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีมากกว่านักศึกษาต่างจังหวัด คือ การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครจะมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด ยกเว้นด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เพียงด้านเดียวที่ไม่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัทนา สานติวัตร (2530) ที่วิจัยพบว่าค่านิยมของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพและต่างจังหวัด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับผลการวิจัยคนอื่น ๆ ที่สนับสนุนข้อค้นพบในครั้งนี้ เช่น นีออน กลิ่นรัตน์ (2525) ที่วิจัยพบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในค่านิยมทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมจุดหมายปลายทาง และค่านิยมวิถีปฏิบัติ สุนทรี โคมิน และสนิท สัมครการ (2521) พบว่า ชาวชนบทมีความอารีอารอบ มีน้ำใจ มีความยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาและเห็นแก่ส่วนรวมสูงกว่าคนกรุงเทพ ในขณะที่คนกรุงเทพมุ่งเน้นในเรื่องส่วนตัวเป็นสำคัญ และ ทวีล เกื้อกูลวงศ์ (อ้างถึงใน วรณพร บุญเรือง, 2538) ที่วิจัยพบว่าประชาชนในเมืองหลวงยึดมั่นในค่านิยมแห่งชาติ แตกต่างจากประชาชนในต่างจังหวัด

สำหรับข้อค้นพบว่า ค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด สูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครถึง 4 ด้าน ใน 5 ด้าน ยกเว้นด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาเท่านั้นที่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครมีมากกว่า อาจเป็นเพราะว่าสภาพสังคมของเมืองหลวงในทุก ๆ ด้านแตกต่างกันกับต่างจังหวัดซึ่งมีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองหลวงเป็นสังคมที่ต้องมีการต่อสู้ดิ้นรนกับปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบด้าน มีการแข่งขันกันสูง ซึ่งส่งผลต่อสภาพของจิตใจ อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ต้องใช้ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อชดเชยสิ่งที่สูญเสียและให้เกิดความมั่นคงในจิตใจ สามารถดำรงตนอยู่ท่ามกลางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีค่านิยมพื้นฐานเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่นักศึกษาในกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาในต่างจังหวัด คือ การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 แต่ถ้าแยกพิจารณาค่านิยมพื้นฐานในแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอื่น ๆ ทั้ง 4 กลุ่ม มากถึง 4 ใน 5 ด้าน กล่าวคือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ในการวิจัยเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน หรืองานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม ยังไม่ ปรากฏว่ามีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ข้อค้นพบที่ว่า "นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน (<2.00 2.00 - 2.49 2.50 - 2.99 3.00 - 3.49 และ 3.50 - 4.00) มีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.5 โดยที่นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสูง คือ 3.50 - 4.00 จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่าทั้ง 4 กลุ่ม ในค่านิยมพื้นฐาน 4 ใน 5 ด้าน แสดงว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงในเชิงวิชาการ จะมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอยู่ในระดับสูง อาจเป็นเพราะว่ามีผลมาจากสภาพของครอบครัว โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในกลุ่มนี้ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงค่านิยมทั้ง 5 ประการ ล้วนแต่เป็นแนวปฏิบัติในด้านต่าง ๆ (จำนวน 62 ข้อ) ซึ่งหากผู้ใดสามารถมีศักยภาพพฤติกรรมสูง น่าจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อย่างเคร่งครัด (มีค่าเฉลี่ยสูง) จะส่งผลให้เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาในเบื้องต้น และอาจส่งผลต่อชีวิตในอนาคตทั้งชีวิตส่วนตนและการงาน ตลอดจนบทบาทที่มีต่อสังคมต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยโดยส่วนรวม ตลอดจนองค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชนด้วย เพราะว่าการสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนานักศึกษา ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาโดยตรง นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินในเบื้องต้นว่า นักศึกษามีพฤติกรรม แนวความคิดที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานในระดับใด ทำให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาวางแผนและเป็นเหตุผลที่ใช้อธิบายว่า ทำไมจึงต้องพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามค่านิยมขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นค่านิยมที่ดีของสังคมไทย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของมหาวิทยาลัยเอกชนพบว่า โดยรวมแล้วอยู่ในระดับที่พอใช้ถึงค่อนข้างดี ถือได้ว่าอยู่ในขั้นที่น่าพอใจและจากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ก. ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์

1. ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา

1.1 ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานให้ปรากฏในวิชาที่สอน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยม เช่น วิชาศิลปวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทย มนุษย์กับสังคมและวิชาอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะสังกัดอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ - สังคมศาสตร์ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาพื้นฐาน โดยเพิ่มเติมจากเนื้อหาเดิมที่ส่วนใหญ่มักมีแนวคิด ทฤษฎี และค่านิยมทั่วไป ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานในสังคมไทยและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ในด้านอาจารย์ผู้สอนทั่ว ๆ ไป ควรรับรู้และปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวให้ได้ และนำค่านิยมพื้นฐานนี้เป็นแนวทางในการปลูกฝังให้นักศึกษาที่ตนเองสอนเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานได้ โดยใช้วิธีการนำค่านิยมพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติโดยที่นักศึกษาไม่รู้ตัว เช่น การฝึกให้เป็นคนตรงต่อเวลา รักษาระเบียบวินัย และเคารพกฎระเบียบของสถาบันและสังคม นอกจากนี้การปลูกฝังให้มีจริยธรรมในวิชาชีพของตน นับว่ามีความสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนในทุกสาขาวิชาจะต้องให้ความสำคัญ โดยไม่มอบภาระนี้ให้แก่อาจารย์ผู้สอนในวิชาที่มีเนื้อหาโดยตรงเท่านั้น การที่อาจารย์ผู้สอนตระหนักในการ

ปฏิบัติตามค่านิยมและสอดแทรกให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานนี้ จะเป็นการปลูกฝังค่านิยมสำหรับนักศึกษาที่ได้ผลเชิงปฏิบัติค่อนข้างสูงและควรถือเป็นภาระหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนทุกคน

1.3 ในด้านการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาซึ่งในปัจจุบันงานด้านกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้พัฒนาและขยายตัวมากกว่าในอดีต กล่าวคือ มีองค์กรและผู้บริหารงาน ตลอดจนงบประมาณค่อนข้างมาก อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากองค์กรระดับสูง โดยเฉพาะทบวงมหาวิทยาลัยที่มีนโยบายค่อนข้างชัดเจนในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา ดังนั้น งานกิจกรรมนักศึกษาจึงน่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำมาใช้ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้ลงสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด เช่น การทำกิจกรรมของคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา ชมรมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนนักศึกษาที่เกี่ยวข้องซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้นำนักศึกษา จะต้องนำค่านิยมพื้นฐานมาประยุกต์ใช้ โดยแทรกอยู่ในการปฏิบัติของผู้นำนักศึกษา ได้แก่ การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด ใช้หลักคุณธรรมของศาสนา เป็นต้น ส่วนเนื้อหาของกิจกรรมก็สามารถทำได้หลายกิจกรรม เช่น ยึดความเป็นผู้นำ รู้จักการเสียสละ และส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะเป็นการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้กับนักศึกษาโดยไม่รู้ตัว และค่านิยมพื้นฐานนี้จะอยู่ในจิตสำนึกของนักศึกษา แม้ว่าจะจบการศึกษาไปแล้วก็จะนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และการทำงานให้ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นพลเมืองดีของชาติอีกด้วย

อนึ่ง เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย และการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ค่อนข้างน้อย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะเน้นปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานในด้านนี้เป็นพิเศษ

2. ในส่วนขององค์กรและสถาบันภายนอก

2.1 สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะพ่อ แม่ และผู้ปกครองควรให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่นักเรียน นิสิตนักศึกษา ตลอดจนเยาวชนที่เป็นบุตรหลานโดยเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐานให้เป็นแบบอย่างที่ดีและคอยเอาใจใส่แนะนำด้วยความปรารถนาดีและจริงใจ เพื่อให้เยาวชนไทยเป็นผู้ที่ยึดมั่นในการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐานซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จในอนาคต

2.2 สถาบันสังคม ได้แก่ องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชน ควรส่งเสริมกิจกรรมและปฏิบัติการกิจขององค์กรโดยยึดแนวปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ละเว้นกิจกรรมและภารกิจที่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติตามค่านิยมที่ไม่ดีหรือค่านิยมในทางลบ เช่น การทุจริต คดโกง การเคารพเงินตรา การยกย่องคนไม่ดี การแสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของคน หรือถ้ามีกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวควรจะมีการสรุปถึงผลเสียที่ปฏิบัติตามค่านิยมที่ไม่ดีนั้น ๆ ให้เห็นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเปรียบเทียบและเลือกสรรแต่ค่านิยมที่เหมาะสมและดีงามมาใช้ในการดำเนินชีวิต

2.3 ในระดับชาติ จากการที่รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ประกาศ "ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ" เมื่อปี พ.ศ. 2525 นั้น นับถึงปีนี้เป็นปีที่ 15 แล้ว จะเห็นได้ว่าในระยะเริ่มแรกมีการรณรงค์ให้คนไทยปฏิบัติตามค่านิยมดังกล่าวค่อนข้างกว้างขวาง แต่ในสภาพปัจจุบันการดำเนินการดังกล่าวแม้จะมีอยู่แต่ก็ยังไม่มากนัก หากมีการทบทวนโดยให้ทุกหน่วยงานขานรับทั้งภาครัฐและเอกชน ทุกองค์กรและทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสื่อมวลชน ซึ่งขณะนี้ก็มีอยู่บ้างในบางรายการ เช่น การโฆษณาสินค้าของบางบริษัทที่ปลูกฝังค่านิยมในด้านการรักษาระเบียบวินัย และความซื่อสัตย์ เป็นต้น

สำหรับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภายนอกสถาบันการศึกษาดังกล่าว นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะว่า หากสถาบันการศึกษาปลูกฝังค่านิยมแก่นิสิตนักศึกษาได้ดีเพียงใดก็ตาม ถ้าสถาบันภายนอกไม่เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแล้ว ก็จะทำให้การปลูกฝังหรือการปฏิบัติตามค่านิยมของสังคมไทยมีอยู่ในสถาบันการศึกษาเพียงฝ่ายเดียว

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการวิจัย เรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถาบันอื่น ๆ และบุคลากรในองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบ

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มตัวแปรที่จะศึกษามากยิ่งขึ้น เช่น การอบรมเลี้ยงดู อาชีพและฐานะของบิดามารดา เป็นต้น

3. ควรทำการศึกษาวิจัยการรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้แง่มุมของข้อค้นพบใหม่ ๆ ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ก่อ สวัสดิพานิช. วัฒนธรรมกับค่านิยมและระบบศีลธรรม. เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา. กรม
สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2518.

เกษณี ผลประพฤติ. "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาครูในกลุ่มวิทยาลัยครู
ภาคกลาง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตร
ศาสตร์, 2524.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
เรื่องค่านิยมพื้นฐาน ลงวันที่ 17 มีนาคม 2525

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม . การวิจัยและการพัฒนาบุคคล กรุงเทพมหานคร
นคร : โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2538.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย.
รายงานการวิจัย ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

นีออน กลิ่นรัตน์. ค่านิยมและระบบค่านิยมของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร, 2525.

บุปผา สีมามบรรพ์. "การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างหญิงและชาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

บุญยศศักดิ์ แววกักดี. "การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยี
และอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2520.

ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ และทำปกเจริญผล, 2525.

ประเวศ วะสี และ ส. ศิวรักษ์. ศาสนาเพื่อสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2525.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

พนัส หันนาคินทร. การสอนค่านิยม. พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2521.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเจียงจงเจริญ, 2515.

ไพฑูรย์ ธีระ รัตน. การเฝ้าระวังและประเมินผล การศึกษาคณะครู ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524.

ไพฑูรย์ ช่างเรียน. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา, กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2519.

มัทนา สานติวัตร. "การศึกษาค่านิยมของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย" รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2531.

วัชร ธุวธรรม. "ยุทธวิธีในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม" กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.

วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม, คณะ อนุกรรมการฝ่าย. ความหมายของค่านิยม กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2525. (เอกสารอัดสำเนา)

วิจิตร ศรีธำณ. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.

วิบูลย์ ณ เชียงใหม่ "พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ" วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา เล่มที่ 25 สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.

วรรณพร บุญเรือง. "ค่านิยมแห่งชาติและผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาประเทศผลงานวิจัยของ ผศ.ดร.ถวิล เกื้อกุลวงศ์." วารสารวัฒนธรรมไทย ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 มกราคม 2535.

วีระ บำรุงรักษา. ค่านิยมเพื่อชีวิตและสังคมไทย ในเอกสารการสอน ชุดวิชา จริยศึกษา เล่ม 1, หน่วยที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.

สินธะวา คามดิษฐ์ "ค่านิยมของสังคมไทย" ในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมวิทยาการแพทย์ โครงการการศึกษาต่อเนื่อง ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

สุนทรี โคมิน และ สนิท สมักรการ. ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย เครื่องมือในการสำรวจวัด, รายงานการวิจัย สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2521.

สมเดช มุงเมือง, "การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการ ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 'วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

สมพร เทพสิทธิ์า. ค่านิยมของข้าราชการไทยควรเป็นอย่างไร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์, 2525.

สาโรช บัวศรี. "ค่านิยม" ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพอาจารย์ สิริ บัวศรี, กรุงเทพมหานคร : ม. ป. ท., 2527.

โสภา ชูพิชัยกุล. การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรม ค่านิยม และประเพณีและวัฒนธรรมของครอบครัวไทยที่มีผลต่อการเลี้ยงดูบุตร : ศึกษากรณีในเขตกรุงเทพมหานคร, รายงานการวิจัย 2531.

หทัยรัตน์ นอบน้อม. "การเปรียบเทียบค่านิยมและความคาดหวังของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดที่ได้รับการปรับปรุงและที่ไม่ได้รับการปรับปรุง เขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม. "การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหารตำรวจ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อมรา พงศาพิชญ์. "วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์" กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

อานนท์ อาภาภิรม. มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2525.

เอกวิทย์ ณ ถลาง และ โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ "วิกฤตการณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมไทย" บทความประกอบการบรรยายในการสัมมนาทางวิชาการทางวัฒนธรรม 17 พฤษภาคม 2532.

อำนวย ทะพิงแก. "ค่านิยม" ในเอกสารประกอบการบรรยายในการอบรมครูใหญ่โรงเรียนปรับปรุงตามโครงการศึกษาชนบท, 2513.

ภาษาอังกฤษ

Barthol, R.P. and Mille, R. de Project Echo - Janal Report. Santa Barbara, California : General Research Corporation, March, 1969.

Crutchfield Richard S., Kretch David and Ballanchey Egerton L. Individual in Society. Tokyo : Kongakusha Com., Ltd., 1966

Dougherty, Denis Donald. "Differential Acceptance of Normative Values among Adolescents in Missouri Schools," Dissertation Abstracts International. 127 : 110 A, 1966.

Garforth F.W., "Values : An Essay Towards Clarification." Educational Review. 7(3), June, 1965.

Gould. Julius, and Kolb. William L, A Dictionary of the Social Sciences. UNESCO, 1965

Harding, D W Social Psychology and Individual Values (New York: Hutch in Sin's University Library, 1953)

Hostetler. David K. "An Analysis of the Differences in Selected Attitudes and Values of the College Students in the Eastern and Southern part of the United States" Dissertation Abstract, 1 (27) 126 July 1966

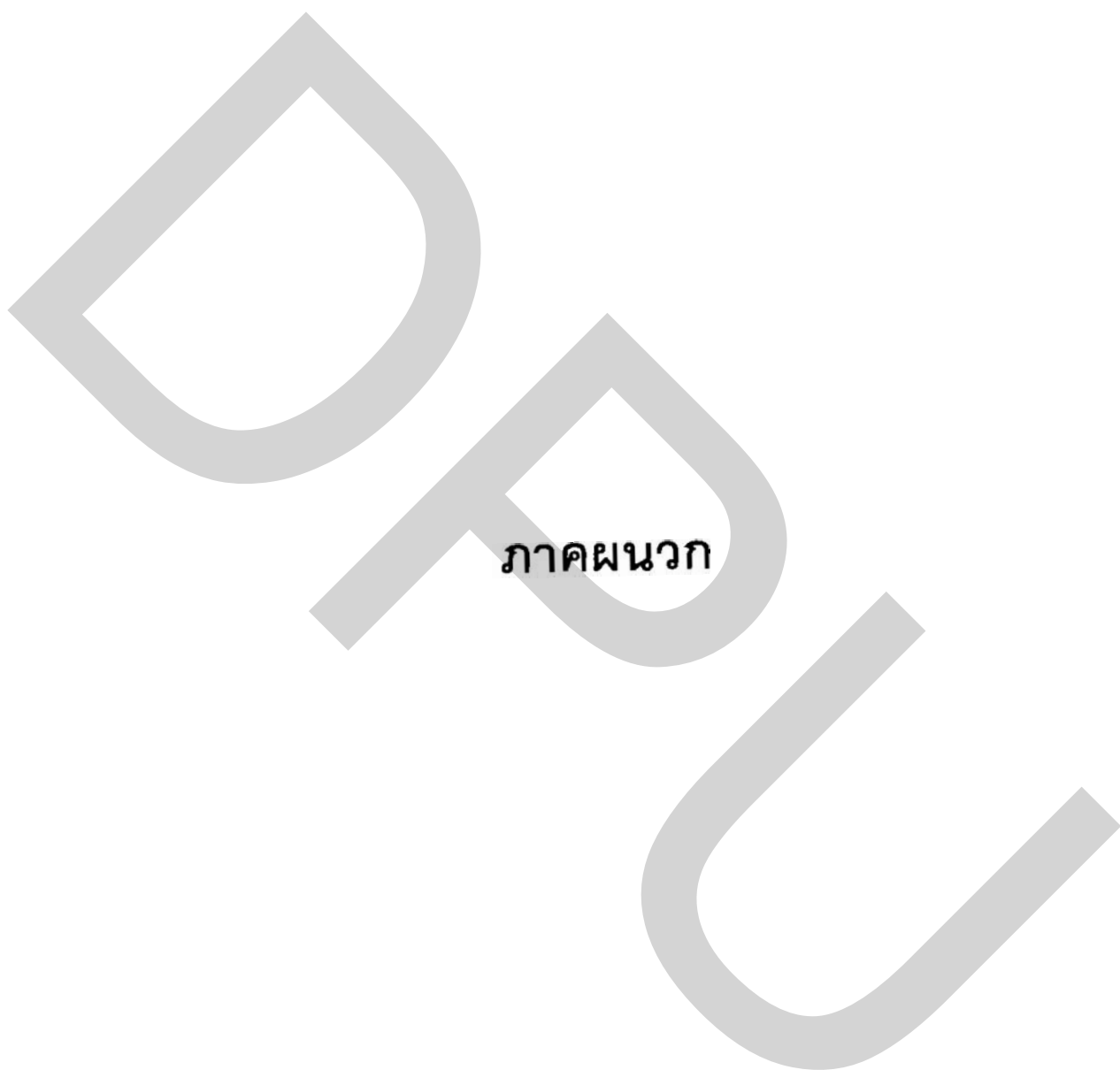
Maccoby, E E. & Jacklin. C.N. The Psychological of Sex Differences. Stanford. California, Stanford University Press, 1974.

Ritter, Judith Carolyn, "American College Student Values: Their Relationships to Selected Personal and Academic

Rokeach, M. Beliefs, attitudes, and values. San Francisco: Jossey - Bass, 1968

Rosenberg, M. Occupations and Values. (Illinois: The Free Press, 1957).

Walter. Otis M., and Scott, Robert L. Thinking and Speaking. New York: The Mc Millan Company 1962.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ

เรียน นักศึกษาที่รัก

ด้วยข้าพเจ้า นายสินธะวา คามศิษฐ์ และนายวิศรุต สุวรรณวิเวก อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากทบวงมหาวิทยาลัยให้ทำวิจัยเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมในสังคมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยในเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในโอกาสนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือนักศึกษาตอบแบบสำรวจนี้ตามที่ท่านได้ปฏิบัติจริง และโปรดตอบทุกข้อด้วย เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสินธะวา คามศิษฐ์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสำรวจ

สถาบัน

พฤติกรรม การรับรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมในสังคมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขต
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ

สำหรับวิจัย

โปรดทำเครื่องหมายกาก (✓) หลังคำตอบที่มีข้อความ
ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่อง []

(CARD I)

1. สถาบัน

01[] มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	07[] มหาวิทยาลัยมหานคร
02[] มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	08[] มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
03[] มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	09[] มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
04[] มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	10[] มหาวิทยาลัยรังสิต
05[] มหาวิทยาลัยศรีปทุม	11[] มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
06[] มหาวิทยาลัยสยาม	12[] มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

1-3

2. เพศ

1 [] ชาย

2 [] หญิง

3. อายุ _____ ปี

4. ชั้นปี

1 [] ปีที่ 2

2 [] ปีที่ 3

3 [] ปีที่ 4

5. คณะ

01[] บริหารธุรกิจ	05[] มนุษยศาสตร์	09[] วิทยาศาสตร์
02[] การบัญชี	06[] นิเทศศาสตร์	10[] ศิลปกรรมศาสตร์
03[] เศรษฐศาสตร์	07[] วิศวกรรมศาสตร์	11[] พยาบาลศาสตร์
04[] นิติศาสตร์	08[] สถาปัตยกรรมศาสตร์	12[] แพทยศาสตร์

[] อื่น ๆ โปรดระบุ _____

6. เกรดเฉลี่ย

- 1[] ต่ำกว่า 2.00 2[] 2.00 - 2.49 3[] 2.50-2.99
4[] 3.00-3.49 5[] 3.50 - 4.00

☐
12 10

7. ภูมิลำเนาเดิม

- [] ในกรุงเทพมหานคร [] ต่างจังหวัด
(รวมจังหวัดนนทบุรีและสมุทรปราการ)

☐
13 11

8. อาชีพบิดา

- [] ข้าราชการ
[] พนักงานรัฐวิสาหกิจ
[] พนักงานธุรกิจเอกชน
[] ธุรกิจส่วนตัว

☐
14 12

9. อาชีพมารดา

- [] ข้าราชการ
[] พนักงานรัฐวิสาหกิจ
[] พนักงานธุรกิจเอกชน
[] ธุรกิจส่วนตัว
[] แม่บ้าน

☐
15 13

10. รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ย /เดือน (ประมาณ)

- [] ต่ำกว่า 10,000 บาท [] 20,0001-30,000 บาท
[] 10,000-20,000 บาท [] 30,000 ขึ้นไป

☐
16 14

ตอนที่ 2 แบบสำรวจพฤติกรรมการรับรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม
ในสังคมไทยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน

คำชี้แจง ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเกียรติให้ร่วมงานวิจัยในครั้งนี้ด้วย
โปรดทำเครื่องหมายทศนิยม (✓) ลงในช่อง [] ที่ตรงกับการ
ปฏิบัติจริงของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

สำหรับผู้วิจัย

1. ศึกษาหาความรู้ อยู่เป็นประจำ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

17

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

18

2.ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญในการเรียน เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

15

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

16

- 2 ☒ ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ☐
เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

17

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

18

4. มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

23

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

24

5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

25

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

26

6. คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้ เคยทำหรือไม่

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

27

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

28

7. ตั้งใจจะชวนชายประกอบอาชีพสุจริตโดยไม่เลื่องงาน เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

29

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

30

3 ๖. รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

31 19

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

32 20

ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำแบบๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

{ _____ I { _____ I { _____ I { _____ I { _____ }

จะห้ามรถ จะห้ามรถ จะไม่ห้ามรถ จะไม่ห้ามรถ

i ~~38~~ 24

12. ใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

39

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

40

6 13. คำนึงถึงฐานและเศรษฐกิจ คัดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

41 25

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

42 26

14. งดการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายเพื่อ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

43 27

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

44 28

8. 28. จิตงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้จำทำเป็น เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []

ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

45 29

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []

จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

46 30

16. เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []

ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

47

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []

จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

48

17. รู้จักใช้ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์สินของตน เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []

ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

49

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []

จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

50

18. วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

51

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

52

19. รักษาความสะอาดของบ้านและที่อยู่อาศัยของตนเอง เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

53

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

54

20. รู้จักใช้ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์สินของตน เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

55

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

56

สำหรับผู้วิจัย

๘๑. ช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ เคยทำหรือไม่

9

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

51 31

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

58 32

10

๘๒. รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตน เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

58 33

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

60 34

23. รับบริการตามลำดับก่อนหลังและละเว้นการใช้อภิสิทธิ์ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

61

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

62

24. สัมภาษณ์และสังเกตเสริม: จำแนกผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

63

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

64

25. หลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาโดยวิธีที่รุนแรง เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

65

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

66

26. มีมารยาทในการขับชยานพาหนะ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

67

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

68

V

27. ท่านที่หลงเมืองดี โดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัย และกฎหมาย เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

68 35

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

70 36

12

28. รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมาย เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

71 37

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

72 38

93

29. ละเว้นการเบียดเบียนต่อสัตว์ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

73 39

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

74 40

30. มีความเมตตากรุณา

เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

75

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

76

31. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว
เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

77

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

78

(CARD II)

สำหรับผู้วิจัย

32. ละเว้นการพูด เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

33. มีความประหลาดใจในความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

34. มีสติสัมปชัญญะ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

--	--	--

1 2 3

--

1

--

2

--

3

--

4

--

5

--

6

สำหรับผู้จัด

14

35

มีความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย I ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ■ ครั้ง ไม่เคยทำ

41

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

42

36. มีความอดทน อดกลั้น เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

9

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

10

37. มีความกตัญญูต่อบุคคล เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

11

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

12

สำหรับผู้วิจัย

38. มีความซื่อสัตย์สุจริต

เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ■ ครั้ง ไม่เคยทำ

13

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

14

39. ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

15 43

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

16 44

40. ทำตามกฎแห่งกรรมที่ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

17 45

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

18 46

41. ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

19

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

20

42. สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของ
สถาบันชาติ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

21

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

22

43. ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

23 47

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

24 48

สำหรับผู้วิจัย

12

44. ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

26 49

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

26 50

45. สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

27

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

28

46. เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประเทศชาติ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

29

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

30

สำหรับผู้วิจัย

- 12
47. พฤติกรรมที่ของพลเมืองดีโดยช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติเมื่อถึงคราวจำเป็น
เช่น ภาวะเข้าห้าม ฯลฯ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

51

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

32 52

48. ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

33

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

34

49. ปฏิบัติตามคตินิยมที่ว่า "การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ" เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

35

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

36

สำหรับผู้วิจัย

50. ศักยภาพในการให้ความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

37

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

38

51. พฤติกรรมเชื่อตามลัทธิไสยในศาสนาด้วยปัญหา เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

39 53

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

40 54

52. ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
 ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

41 55

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
 จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

42 56

53. สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา

เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

43

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

44

54. ช่วยกันส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา

เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

45

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

46

55. ละเว้นการทำลายบุษนียสถาน บุษนียวัตถุและศิลปกรรมทางศาสนา

เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

47 57

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

48 58

56. เผยแพร่ความรู้ทางศาสนา

เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

49

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

50

57. เคารพ/ หิตทศนา หิตนั้บถิอและละเว้นกรกระทำใด ■ ในทาดหมั้น
เหยียดหยามศาสนาอื่น เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ■ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

51

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

52

58. สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

63

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

54

59. ศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

55

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

56

60. รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ■ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่แน่นอน?

57 59

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

58

61. สอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์
เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

59

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

60

สำหรับผู้วิจัย

52. แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจ

[] [] [] [] []
ทำเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

53. ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เคยทำหรือไม่

[] [] [] [] []
nitเสมอ ทำบ่อย ๆ ทำค่อนข้างบ่อย ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำ

จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส

[] [] [] [] []
จะทำแน่ๆ จะทำค่อนข้างแน่ อาจจะทำ จะไม่ทำค่อนข้างแน่ จะไม่ทำแน่ ๆ

ขอขอบคุณอีกครั้งหนึ่งที่กรุณาตอบด้วยความจริงใจ

คณะผู้วิจัย